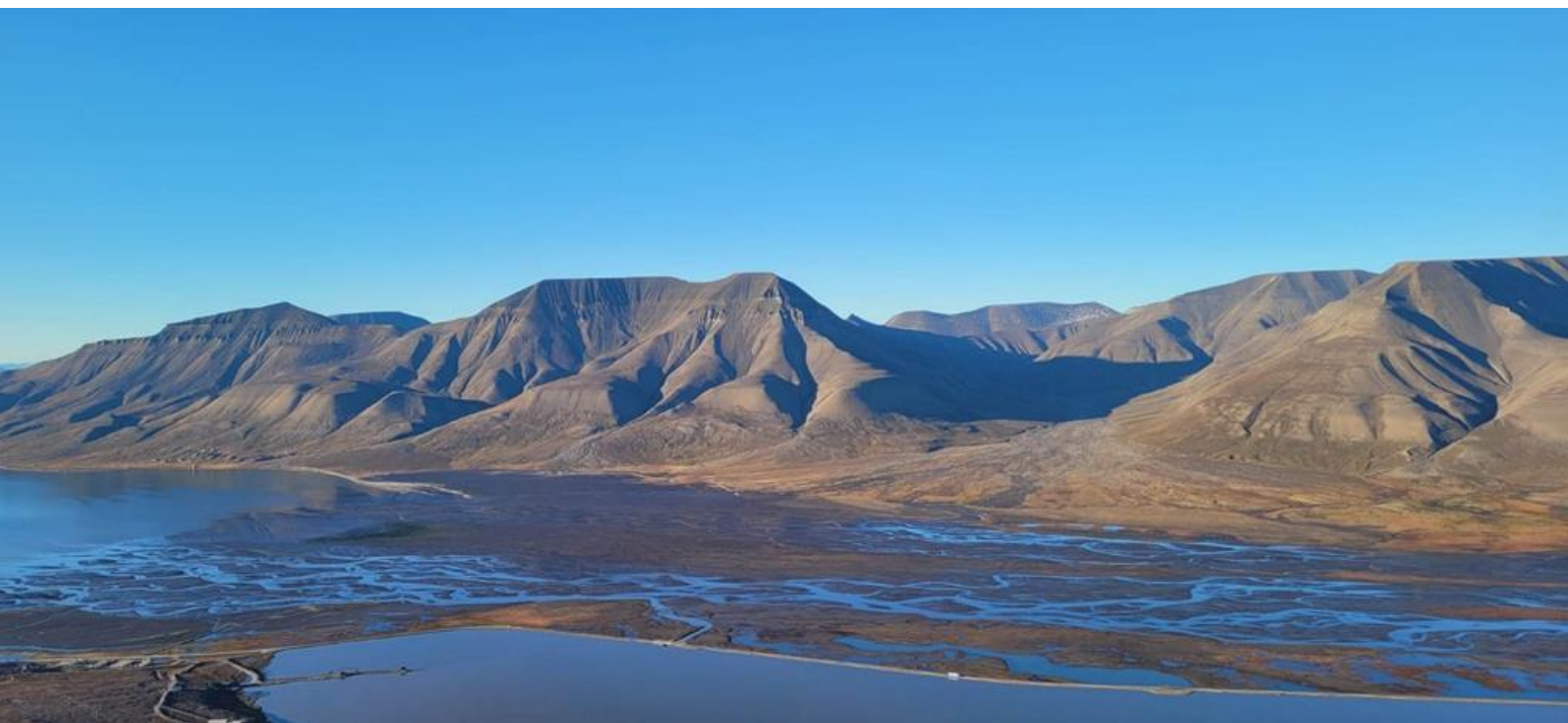

Verneplan for nedre Adventdalen

Høringsdokument – juni 2023

Syssemesteren på Svalbard

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	4
1.1 Bakgrunn for arbeidet	4
1.2 Ytre planavgrensning på utredningsområdet	4
1.3 Arealplan for Longyearbyen	4
1.4 Arbeidsform	5
2.0 Områdebeskrivelse – Verneverdier	6
2.1 Vegetasjon	6
2.2 Dyreliv	7
2.2.1 Vannfugl	7
2.2.2 Fjellrev	9
2.2.3 Svalbardrein	10
2.2.4 Svalbardrype	10
2.2.5 Hvithval	10
2.3 Landskap og geologi	10
2.4 Kulturminner	11
3.0 Påvirkning av verneverdier	12
3.1 Vegetasjon og dyreliv	12
3.2 Landskap og geologi	14
4. 0 Brukerinteresser og eksisterende inngrep	15
4.1 Eiendomsforhold, veier og bygninger	15
4.2 Forskning og undervisning	15
4.3 Reiseliv	17
4.4 Andre brukere	20
5.0 Forslag til vern	21
5.1 Forslag til verneform og verneforskrift	22
5.2 Forslag til avgrensning	22
6.0 Konsekvenser av verneforslaget	24
6.1 Naturmiljøet	24
6.2 Grunneiendommer, leietomter og bygninger i verneområdet	24
6.2 Ikke motorisert ferdsel	25
6.3 Jakt, fangst og skyting	26
6.4 Motorferdsel	26
6.5 Installasjoner og annen infrastruktur	27
6.5.1 Drikkevannskilde – Isdammen	27
6.5.2 Kraftforsyning	27

6.5.3 Fritidsboliger	28
6.5.4 Andre bygninger innenfor verneområdet.....	29
6.5.5 Forskning og undervisning	29
6.6 Kulturminner	29
6.7 Forurensning	29
6.8 Forholdet til arealplan for Longyearbyen	30
6.9 Økonomiske og administrative konsekvenser	30
7.0 Forvaltning og oppsyn.....	31
7.1 Forvaltningsplan.....	31
7.2 Skjøtsel og tilrettelegging	31
7.3 Oppsyn	32
8.0 Kilder	32
9.0 Vedlegg	32
1. Kart – Vernegrense nedre Adventdalen	33
2. Kart - Ytre arealplangrense, fuglerike områder og utredningsområdet i nedre Adventdalen .	34
3. Kart – Kulturminner i nedre Adventdalen.....	35
4. Notat - Innspill fra brukerinteresser	36

1.0 Innledning

1.1 Bakgrunn for arbeidet

Sysseimesteren ble i tildelingsbrevet for 2018 fra Klima- og miljødepartementet gitt oppdrag å igangsette et arbeid for å vurdere behovet for et styrket vern av områder med særlig rikt fugleliv i nedre Adventdalen. Oppdraget var en oppfølging av Svalbardmeldinga Meld. nr. 32 (2015-2016), som framhever verdien av Adventdalen som et av de viktigste områder på Svalbard for vadere og ferskvannsfugl. Sysseimesteren varslet oppstart av arbeidet i 2019, men oppdraget ble utsatt av Klima- og miljødepartementet i 2020 for å prioritere arbeidet med å utarbeide og foreslå endringer i miljøregelverket.

I 2022 fikk Sysseimesteren gjennom tildelingsbrevet i oppdrag å videreføre arbeidet og oversende verneforslag for nedre Adventdalen til faglig gjennomgang til Miljødirektoratet. I 2023 har Sysseimesteren i oppdrag å sende forslaget på høring. Formålet med arbeidet er å styrke vern av områder med særlig rikt fugleliv i nedre Adventdalen.

Rammene for arbeidet er gitt i eget oppdragsbrev fra Klima- og miljødepartementet og i tildelingsbrev fra Justis- og beredskapsdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Verneplanarbeidet følger av svalbardmiljølovens § 13 om saksbehandling for verneprosesser. Ved vedtak om vern vil det fastsettes en forskrift. Forskriften gjelder for et gitt areal som avgrenses på et kart. I forskriften angis verneområdets formål, herunder hvilke natur- og kulturminneverdier vernet skal ivareta og den tilstand som ønskes oppnådd med vernet, verneområdets grenser, berørte eiendommer og bestemmelser om bruk av området. Verneforskriften utarbeides med bakgrunn i nyeste verneforskrift for Svalbard (Van Mijenfjorden Nasjonalpark), og skal tilpasses det enkelte verneområdet. Verneforskriften skal regulere aktivitet som skader eller kan skade verneverdiene, men skal ikke vær mer restriktiv enn nødvendig for å ivareta formålet med vernet.

Sysseimesteren har fått kunnskap om brukerinteressene i nedre Adventdalen gjennom innspill til oppstartsmeldingen i 2019 og gjennom verneforslagprosessen i 2022.

Norsk Polarinstitutt utarbeidet i 2018 rapporten «Kunnskapsgrunnlag for Nedre Adventdalen» på bakgrunn av en bestilling fra Sysseimesteren. Rapporten ble oppdatert i juli 2022 av Norsk Polarinstitutt. Her er eksisterende kunnskap om flora og fauna i utredningsområdet presentert. I utredningsområdet er det spesielt tiden fra midten av mai til ut september at det er et stort volum av fugl både i antall og ulike arter. Her er det også pekt på hvilke områder som er spesielt sårbare for menneskelig ferdsel og aktivitet, og som krever spesielle hensyn og mulig ferdselsregulerende tiltak.

1.2 Ytre planavgrensning på utredningsområdet

Utredningsområder er vist i bilde 1 og går i vest fra utløpet av Longyearelva nordover til Hiorthamn. Deretter følges høydekote 150 østover langs nordsiden av Adventdalen til øst for Helvetiadalen, til et knekkpunkt hvor en rett linje nordover fra høyde 261 i Janssondalen møter høydekoten. Deretter rett linje sørvestover til «Trekantthytta» i Janssondalen, for så å følge høydekote 150 m tilbake til Longyearelvas utløp. Arealet av utredningsområdet er 85 km². Utredningsområdet er vist i kartet under, og er den ytre grensa for det Sysseimesteren har innhentet kunnskap om. Den endelige avgrensningen av et nytt verneområde vil vurderes og avgjøres gjennom prosessen.

1.3 Arealplan for Longyearbyen

Longyearbyen lokalstyre er planansvarlig innenfor Longyearbyen planområde. Store deler av utredningsområdet for nedre Adventdalen overlapper med Arealplanen for Longyearbyen planområde som ble vedtatt 20.1.2017 og revidert 20.02.2017. Utredningsområdet er i arealplanen

hovedsakelig satt av som kultur, natur og friluftsmål (KNF), men her er også store bygge- og anleggsformål som fritidsbebyggelse og forskning. Gjeldende arealplan og delplaner ligger på hjemmesidene til Longyearbyen lokalstyre. Arealplankartet til Longyearbyen kan lastes ned her: [Arealplaner i Longyearbyen \(arcgis.com\)](http://arcgis.com)

1.4 Arbeidsform

Arbeidet med verneplanen ledes av Sysselmasteren på Svalbard (SMS) ved miljøvernavdelingen med følgende sammensetning i en **arbeidsgruppe**

- Kristin Heggelund (Miljøvernsjef, SMS)
- Berit Vasstrand (Seniorrådgiver arealplan, SMS)
- Linda Karlstad (Juridisk rådgiver, SMS)
- Jannike Wika (Seniorrådgiver naturforvaltning, SMS)

Administrasjonen hos Longyearbyen Lokalstyre gir arbeidsgruppen råd og innspill i prosessen med å utforme utkast til verneplan. Dette særlig med hensyn til at området for mulig vern overlapper med Longyearbyen arealplanområde.

Arbeidsgruppa leder arbeidet med verneplan for nedre Adventdalen i henhold til føringer i oppdragsbrev og tildelingsbrev til Sysselmasteren på Svalbard.

I samsvar med svalbardmiljølovens § 13 er det nedsatt en **referansegruppe** med offentlige etater og organisasjoner som har særlig interesse av vedtaket. De har fått muligheten til å komme med innspill før Sysselmasteren har utarbeidet et forslag til verneplan for nedre Adventdalen. Innspill med Sysselmesterens vurdering, er vedlagt dette verneforslaget (vedlegg 4). Referansegruppen består av representanter fra

- Hurtigruten Svalbard AS
- Svalbard Turn Idrettslag
- Henningsen Transport & Guiding AS
- Basecamp Explorer Spitsbergen
- Longyearbyen Jeger og Fiskeforening
- Nærings- og fiskeridepartementet
- Universitetssenteret på Svalbard UNIS
- Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS
- Svalbard Adventures AS
- Norsk Polarinstitut
- Visit Svalbard AS
- Svalbard Folkehøgskole AS
- Svalbard Wildlife Expeditions SWE
- Svalbard Science Forum
- Poli Arctici AS
- Svalbard Næringsforening
- To-Takteren
- Svalbard Guide Association
- Longyearbyen hundeklubb
- Svalbard Seilforening
- Birdlife Svalbard
- Longyearbyen ungdomsklubb
- Repr for hundegårdene i Adventdalen

- Repr. for hytteeiere i Todalen

Arbeidsgruppen har lagt til rette for medvirkning og muligheter for innspill i prosessen. Sysselmasteren på Svalbard leder og organiserer arbeidet med verneplanen. Sysselmasteren på Svalbard skriver høringsutkast til verneplan med bakgrunn i innspill og føringer fra kunnskapsgrunnlaget utarbeidet av Norsk polarinstitutt, fra referansegruppa og fra andre interessenter. Det er delt informasjon om kunnskapsgrunnlaget, prosessen og mulighet for innspill på digitale plattformer og i Svalbardposten.

I tillegg til har arbeidsgruppa gjennomført befaringer og møter med grunneiere og andre interesser der det har vært behov eller ønske om det. Sysselmasteren har med bakgrunn i foreliggende kunnskapsgrunnlag, resultater fra kartlegginger, innkomne innspill fra arbeidsgruppa og referansegruppa utarbeidet forslag til verneplan.

Fremdriftsplan for arbeidet:

Saksgang	Tidsplan (2022)
Oppstartsmøte (Miljødirektoratet, Sysselmasteren, Norsk Polarinstitutt)	Mars
Oppstartsmøte med Lokalstyret	Mars
Møter i arbeidsgruppa	April – desember
Møte i referansegruppa (oppstart og gjennomgå kunnskap)	Juni
Oppdatert kunnskapsgrunnlag	August
Møter og befaring med arbeidsgruppa	August - september
Annonse Svalbardposten	August
Frist til å gi innspill	1.oktober
Møter i arbeidsgruppa	Oktober - desember
Møte i referansegruppa	Oktober
Innsending til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang	Desember
	Tidsplan (2023)
Faglig godkjent av Miljødirektoratet	Februar
Forslag til verneplan og verneforskrift lagt frem for det interdepartementale Polarutvalg	Mai
Offentlig høringsmøte	Juni
Høring	Juni – oktober

2.0 Områdebeskrivelse – Verneverdier

Informasjon i dette kapittelet er i all hovedsak hentet fra rapporten: Kunnskapsgrunnlag om nedre Adventdalen (Norsk Polarinstitutt 2018 og 2022). Vi gjengir nedenfor naturverdiene fra Norsk Polarinstitutts kunnskapsgrunnlag, og viser til hele rapporten for utfyllende og mer detaljert kunnskap om verneverdiene i nedre Adventdalen.

2.1 Vegetasjon

Utredningsområdet er i hovedtrekk lik de andre store dalførene på Nordenskiöld Land, med frodig, frisk eller våtmarksvegetasjon i tilknytning til elvevifter og fuktige skrånninger. På konvekse landformer og lenger opp i terrenget finnes reinrose eller annen rabbevegetasjon, og det er store partier med lite vegetasjon både på grov vegetasjon og i områder som er sterkt påvirket av flom/elvevann. Det er noen områder som utpeker seg med større arealer av frodig mosetundra og våtmark i mosaikk. Dette gjelder for eksempel Fivelflyene, ytre deler av sidedalene på strekningen Endalen-Janssondalen og innover langs nordsiden av Janssonhaugen under 150 meters-koten.

Frisk/fuktig mosetundra og våtmark er viktige områder for mangfold av både planter, beitedyr og fugl. Adventdalen har høy andel av de frodige, fuktige og våte vegetasjonstyper. De fuktige og frodige vegetasjonstypene danner habitat for mange ulike plantearter, inkludert noen rødlistede arter, og de er viktig habitat for mange ulike dyrearter.

Helt spesifikk kunnskap om planteverdier i utredningsområdet mangler. Det er noen områder som peker seg ut, som Fivelflyene og de andre mosetundra- og våtmarks-områdene, men vi har ingen kartgrunnlag som tillater eksakt avgrensning av lokaliteter.

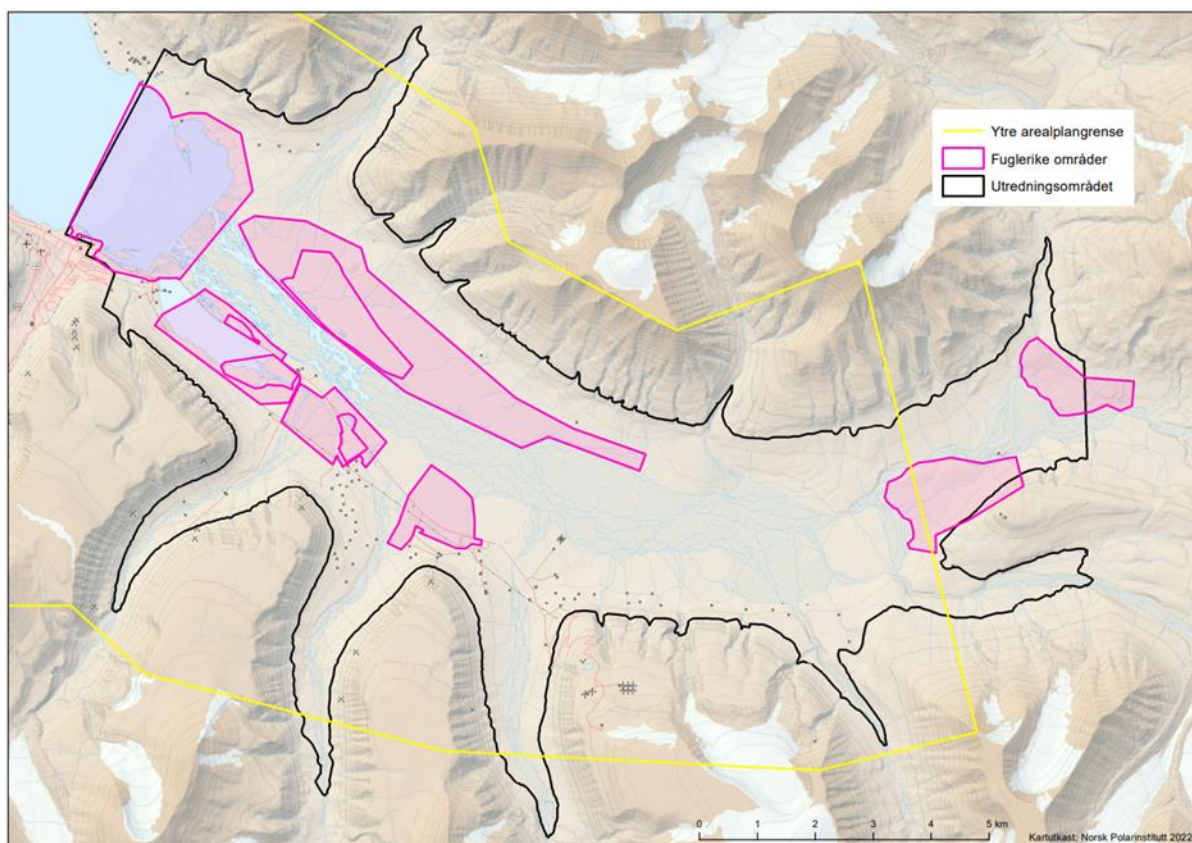
2.2 Dyreliv

2.2.1 Vannfugl

Vannfugl er andefugl (svaner, gjess og ender), lommer, stormfugl (havhest), vadere og måkefugl (joer, måker og terner) og alkefugl.

Majoriteten av kunnskapen om fugl i utredningsområdet, baserer seg på data fra perioden 2008 og fram til om med 2021. Nedre Adventdalen er i en særstilling på Svalbard, med en betydelig mengde lett tilgjengelige data på forekomst av fugl over en lang tidsperiode. Datagrunnlaget er spesielt godt for å kunne vurdere betydningen av området for fugl. I bilde 1 viser de mest fuglerike delområde i utredningsområde.

Utredningsområdet inneholder spesielt fuglerike områder med et spesielt stort volum av fugl i antall og ulike arter i tidsrommet fra midten av mai til ut i september. I utredningsområdet er det registrert 89 arter vannfugl hvor 19 – 20 arter er hekkende og totalt mer enn 2 000 par hekkende vannfugl. Det er funksjonsområde (tilholdssted) for 15 arter vannfugl som står på rødlista for fugl på Svalbard (totalt består lista av 17 arter). Utredningsområde er et av de viktigste rasteområdene for ringgjess på Svalbard om våren. I dette kapittelet blir de mest fuglerike deler (delområde) av utredningsområdet gjengitt.

Bilde 1: De mest fuglerike delområdene i nedre Adventdalen (lilla). Utredningsområdet ligger innfor sort linje og grensen for arealplan for Longyearbyen planområde er gul linje. Kartet ligger også i vedlegg 2.

Lengst mot vest i Adventdalen ligger **Adventdalsdeltaet** som er et svært viktig beite- og rastedelområde for vannfugl. Under vårtrekket i mai og tidlig juni, er området et av de viktigste rasteområder for vadefugl på Svalbard. Ingen andre steder på Svalbard kan vise til forekomst av et like stort antall ulike vannfugl.

Under vårtrekket er vanligvis elvedeltaene på Svalbard i all hovedsak islagt, med unntak av Adventdalsdeltaet. Dette gjør at vadefuglene som ankommer Nordenskiöldland om våren, finner Adventdalsdeltaet svært attraktivt som beiteområde. Verdien av området har også betydning for vannfugler som hekker andre steder på Svalbard.

Utløpet av Longyearelva er et viktig hekke- og rasteområde for vannfugl. I perioder av sommeren er også vannmassene der ferskvann som møter saltvann, og gir et svært viktig beiteområde for måkefugl.

Hundegården ligger innenfor Adventdalsdeltaet og her ligger en av Svalbards viktigste hekkeplasser for ærfugl. Et stort antall ærfugl hekker her som en effekt av manglende predasjonstrykk fra isbjørn, og mindre predasjonstrykk fra fjellrev. Antall hekkende ærfugl har økt og i 2021 hekket det over 600 ærfugl i dette området. I eller i nær tilknytning til hundegårdsområdet hekker også andre arter vannfugl.

Fivelflya, som ligger nord for Adventelva er det største og mest sammenhengende urørte delen av vegetasjonsrik tundra i nedre deler av Adventdalen. Her finner man betydelige arealer med oversvømt tundra, flere dammer, store arealer med polygonmønstret våtmark som danner mengder av kanaler med små vannspeil, samt svært fuktig mark som gir gunstig skjul og beitebetingelser for både gress, gressender og vadere. Fivelflya er et spesielt viktig hekkeområde for vadere. Andre

vannfugl hekker også i området. Området er også et svært viktig beite-, myte- og oppvekstområde for kortnebbgås og hvitkinngås.

På linje med øvrige deler av nedre Adventdalen er det spesielt tidlig snøsmelting her. Området er således et viktig beiteområde for gjess like etter ankomst til Svalbard, og fram til det tiner fram beiteområder nærmere hekkeplassene andre steder på Svalbard. Under vårtrekket kan tusenvis av kortnebbgås og hundrevis av hvitkinngås beite i dette området. Ellers i sommerhalvåret, er det mye gjess som har tilhold på Fivelflya enten ved at det brukes som ungeoppvekstområde og/eller myteområde.

Isdammen området ligger i utredningsområde. Den østlige delen av Isdammen er det viktigste området for vannfugl i dette delområdet. Her er det betydelige mengder med gjess gjennom vårtrekket og i mytetiden (juli og tidlig august), samt mer fåtallige forekomster under høsttrekket. Videre er dette et viktig hekkeområde for praktærfugl, smålom og vadere.

Tuedammen som ligger på motsatt side av veifyllinga på nordøstsiden av Isdammen er spesielt rikt og viktig område for både næringssøkende vannfugl og hekkende vannfugl. Dette området er også et viktig område for ærfugl, havelle og rødnebbterne. Ved taubanen og ovenfor denne på Isdammens sørside, hekker det sandlo og flere spredte par kortnebbgås.

Området mellom utløpet av Endalen og Todalen er et delområde i nedre Adventdalen med nokså stor variasjon av ulike habitater. I dette delområdet finner vi Lomdammen samt smådammene langs veien til hyttefeltet i Todalen. Disse vannene er de klart rikeste lokalitetene innenfor delområdet. I perioden hvor vårtrekket for gjess er på sitt mektigste i slutten av mai, er det vanligvis et betydelig antall beitende gjess i hele delområdet.

Området mellom Todalen og Bolterdalen er et av stedene med størst tetthet av beitende gjess under vårtrekket. Rik og fuktig tundra i tilknytning til de ulike bekkesigene i området er tydelig preget av økt næringstilsig fra hundegårdene og søppelfyllinga som ligger i området. Fuktdragene er tidlig snøfrie her som ellers i dalføret, og de er derfor viktige beiteområder for kortnebbgås og hvitkinngås, samt vadere og gressender.

Området mellom Arctowskifjellet og Janssonhaugen er det minst viktige delområdet for vannfugl i utredningsområdet. Området er uten dammer eller småvann, og det er hovedårsaken til det beskjedne antall vannfugler som opptrer i disse delområdene. Området har likevel noen verdifulle kvaliteter for vannfugl. Det som gjør området mest interessant er forekomsten av hekkende heilo, samt at det er et mulig hekkeområde for fjelljo. Dette er en av de svært få stedene på Svalbard at denne arten er funnet hekkende.

2.2.2 Fjellrev

Overvåkingen av fjellrev i utredningsområde, gjort av Norsk Polarinstittutt, viser så langt at fjellrev er en tallrik art med betydelige mellomårs variasjoner i bestandstørrelse, og som påtreffes over det meste av øygruppen. Til tross for store variasjoner sommer og vinter som følge av klimaendringer, er bestandstørrelsen til fjellrev relativt stabil i overvåkingsområdet.

Innenfor utredningsområdet finnes det flere fjellrev hi. Alle ynglehi på Svalbard er unntatt offentlighet, for å unngå forstyrrelser ved hiet. Fjellrev knyttet til hiene som ligger innenfor eller i nærheten av utredningsområdet, vil med stor sannsynlighet benytte nedre Adventdalen i sitt næringssøk. Det finnes ikke mange fuglefjell i nærheten av utredningsområdet, så områdene nederst i Adventdalen er særlig viktige for fjellrev både tidlig og sent i sommersesongen.

2.2.3 Svalbardrein

Reinsdyrovervåkingen i Adventdalen omfatter selve hoveddalføret med sidedaler.

Bestandsovervåkingen, gjort av Norsk Polarinstitutt, viser en klar positiv trend og bestanden anses i så måte å være robust. Det er imidlertid stor variasjon mellom år i totalt antall registrerte dyr, antall kadavre og antall kalver. Det er ingen jakt på svalbardrein innenfor overvåkingsområdet.

I utredningsområdet er reinen vanlig forekommende gjennom hele året. Den har leveområder i store deler av selve Adventdalen (med unntak av områdene helt ut mot elva) og alle sidedaler. I sommerhalvåret beiter reinen i lavereliggende terreng som i dalbunner med gress og urter, opp fra elvene, ofte der dalbunnen går mot fjellfoten. Ulike utforminger av mosetundra, våtmark utgjør viktige beiter om sommeren.

I kalvingstida (første to uker av juni) kan det synes som om simlene trekker seg noe tilbake inn i dalene og litt opp i høyden for å kalve, men det observeres ofte mange og store grupper av simple med kalv i lavlandet der det er gode beiteforhold (f.eks. området fra Andrehytta (Villa Fivel) til Mälardalen).

Norsk Polarinstitutt vurderer Adventdalen som viktig beiteområde for reinsdyr i snøfattige vintre.

2.2.4 Svalbardrype

Med bakgrunn i data fra overvåking av svalbardrype, har Norsk Polarinstitutt utviklet en habitatmodell for rype som sier noe om hvor godt egnet et område er for rype i hekketiden. Med bakgrunn i dette har NP utarbeidet et digitalt kart for området nedre Adventdalen. Kartet viser at de beste hekkehabitatene finnes i relativt smale bånd, litt ovenfor overgangen mellom dalbunn og fjellside og strekker seg opp i fjellsidene som er vendt mot sør og vest, der det finnes reinroseheier og snøbare rabber. På nordsiden av utredningsområdet går de beste hekkehabitatene fra Hiorthamn til inngangen til Mälardalen, og fortsetter på andre siden av denne langs dalsiden i Adventdalen mot Koslådalen og videre mot inngangen til Helvetiadalen. På sørsiden av Adventdalen finner vi de beste områdene i Foxdalen, Bolterdalen, Todalen og Endalen. De beste områdene vender alltid mot sør eller vest hvor snøen smelter tidligere enn i områder som vender mot nord eller øst. Nedre Adventdalen (unntatt dalbunnen) er et viktig hekkeområde for svalbardrype.

2.2.5 Hvithval

Hvithvalbestanden på Svalbard teller rundt 600 dyr og er klassifisert som «Sterkt truet» på den norske Rødlisten. Studier viser at hvithvalene oppholder seg mye i Isfjordområdet og særlig i fjordarmene på sørsiden som Grønfjorden og Adventfjorden. Bruken av disse har økt i de senere år. Man vet ikke årsakene til at de velger å oppholde seg så mye i disse relativt svært trafikkerte fjordene.

2.3 Landskap og geologi

Utredningsområdet ligger i Adventdalen som er et landskap som er typisk for de store dalførene på Sentral-Spitsbergen. Dalen er karakterisert av en vid og flat dalbunn, med U-formet tverrprofil. Dalbunnen er dekket av et relativt tynt lag med løsmasser som er dannet ved nedbrytning av fjellene omkring. Adventelva har et forgreinet elveløp som består av flere kanaler. Materialet som blir transportert med elva blir avsatt i en rekke små og store sand- og grusbanker som stadig flytter på seg. Der elva møter fjorden er det utviklet et stort tidevannsdelta. Elvemunningen er påvirket av tidevann og bølger og hele deltaet er et stort, svært grunt område som er delvis tørrlagt ved lavvann.

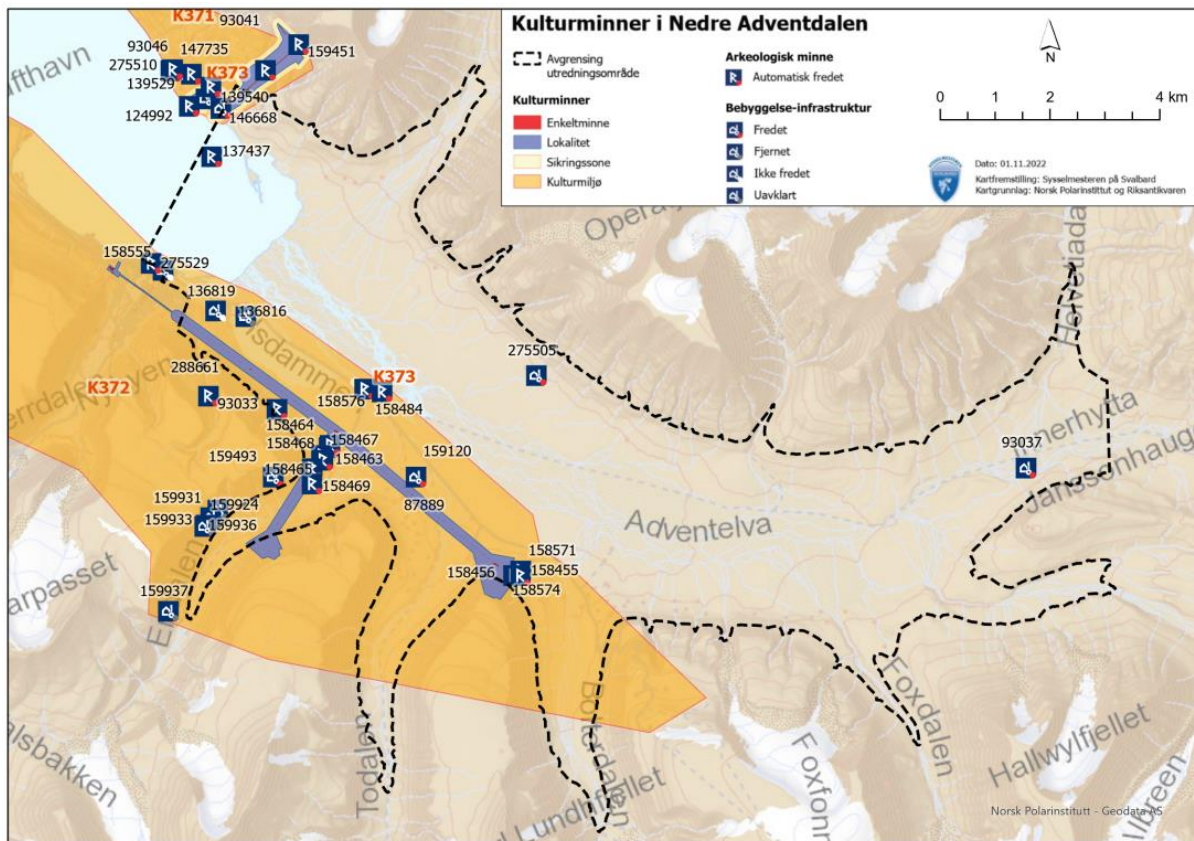
Adventdeltaets geografiske posisjon og geologiske mangfold gir opphav til en rekke områder med spesiell verneverdi både med hensyn til landskap og landformer. Aktuelle formtyper er for eksempel pingoer, polygonmark, iskile- polygoner, elvesletter, bre og morenesystemer og strandvoller. Aktuelle landskapsformer er iskile-polygoner (finnes på Fivelflyene, vest og nord for Janssonhaugen og under Arctowskifjellet) og pingoer (finnes flere steder i Adventdalen). Det er ingen kjente fossilforekomster.

2.4 Kulturminner

Utredningsområdet har mange kulturminner (se bilde 2). Restene fra gruveindustrien som taubanetraseen fra Gruve 5 og Gruve 6 med vinkelstasjonen er fredede kulturminner fra etterkrigstidens gruehistorie. Gruvevirksomheten i Longyearbyen drives av Store Norske Spitsbergen Kulkompani. I dag er det kun virksomhet i Gruve 7 innerst i dalen, på Breinosa mellom Bolterdalen og Foxdalen.

Den gamle rullebanen for fly ble brukt under andre verdenskrig og forbedret på 1950-tallet og brukt frem til 1975. I nærheten av rullebanen ligger rester av et tysk militærfly som landet i 1942 og som ikke fikk tatt av på grunn av opptint rullebane. Det ble ødelagt 27. juni 1942 av britiske fly. Rester av den tyske radio-/værstasjonen "Bansö" fra 1942 ligger i området mellom utløpet av Endalen og Todalen.

Svalbardmiljøloven slår fast at alle spor etter mennesker fra før 1946 er automatisk fredede kulturminner. Dette gjelder bygg, anlegg og fangstinnretninger, inskripsjoner og andre løse gjenstander. Alle spor etter menneskegraver er også automatisk fredet uansett alder. Med til alle de automatisk fredete kulturminnene i utredningsområde hører en sikringszone på 100 meter. I tillegg til de automatisk fredede kulturminnene i området, er taubaneanlegget fra Gruve 6 og Gruve 5 og ut til Hotelneset vedtaksfredet.

Bilde 2: Oversikt over kulturminner innenfor utredningsområdet. Kartet ligger i vedlegg 3.

3.0 Påvirkning av verneverdier

3.1 Vegetasjon og dyreliv

Vegetasjon

Beiteeffektene fra reinsdyr og gjess er relevante i forhold til påvirkning av ferdsel, i og med at både beitedyrene og tråkk av folk åpner opp små flekker i vegetasjonen. Det har ikke vært kvantifisert hvor store arealer tråkk av folk påvirker vegetasjonen, men det er kjent at beiting fra gjess kan påvirke store arealer, selv om hver flekk de åpner opp dekker et lite areal.

Det har blitt dannet noe tråkk over korte strekninger nærmest bilvegen i Adventdalen, men tatt i betraktning det sannsynligvis høye antallet gående her, er det påfallende lite stidannelse i området. Dette er et eksempel på at vegetasjonen/plantene i utgangspunktet tåler en del tråkk. Generelt vil vegetasjon med høyt innslag av gressarter tåle tråkk bedre enn vegetasjon sammensatt av de andre plantegruppene. Fast, grovkornet substrat er mer slitesterkt enn fint substrat eller vått/fuktig substrat med mosedecke. Alle de våte og fuktige mosetundra og våtmarksområdene langs Adventdalselva og i de andre dalførene vil være sårbare for tråkk. Samme gjelder skråninger med løst substrat.

Effekter av skuterferdsel på vegetasjon vil mest sannsynlig kunne forekomme på de deler av landskapet som tiner frem tidlig, som på rabber og konvekse elvebrinker. En rapport på effekter av motorferdsel konkluderte med at snøskuterkjøring forventes normalt ikke å skade vegetasjonen gitt at aktiviteten skjer på snø/isdekt bakke.

Vannfugl

De mest utsatte periodene for forstyrrelser er fra ankomst om våren og fram til hekking, men først og fremst er fuglene følsomme for forstyrrelser i hekketida. Se oversikt over områder og tidsrom

som er mest sensitiv i utredningsområde. Folks ferdsel til fots vil kunne medføre forstyrrelser dersom de beveger seg ute i terrenget og inn i terrengavsnitt der kortnebbgjess hekker langs elvebrinker og i rasvifter, i ærfuglkolonier, i rødnebbternekolonier eller nært hekkelokaliteter for f.eks tyvjo, fjelljo, svømmesnipe og smålom. Ferdsel i kajakk på grunt vann mellom sjøområdet og Hiorthamn kan skremme fugl som ligger på vann.

Tabell 1: Delområdene med sensitive arter og tidsrom

Delområde	Arter	Tidsrom	Ferdselstype som skaper konflikt. Merknader
Longyarelvass utløp	Rødnebbterne	Juni-aug	Til fots.
Adventdalsdeltaet	Vannfugl generelt	Mai-juni	Til fots, til vanns.
Hundegårdsonrådet (nedenfor veien)	Ærfugl, gjess, vadere	Medio mai-ut juni	Til fots.
Fivelflya	Gjess, smålom, vadere	Medio mai – ut juli.	Snøskuter (mai). Til fots.
Isdammen A og B (Tuedammen og Isdammen SØ)	Vannfugl	15. mai – ut juli	Til fots.
Lomdammen og Smådammene	Vannfugl	Medio mai – ut juli	Til fots
Mellom Todalen og Bolterdalen	Gjess. Vadere	Medio mai- primo juni	Til fots.

Deler av utredningsområde, det vil si den sørlige delen er sterkt påvirket av ulike menneskeskapte faktorer som etablering av hundegårder, vannspeil og et rikere vegetert område som følge av økt tilsig av næring fra hundegårdene. Det er vanligvis stor menneskelig trafikk i de allerede påvirkede områdene i utredningsområde.

Gjentatte forstyrrelser kan forårsake redusert reproduksjon av vannfugl, fordi de ved gjentatte forstyrrelser de ikke klarer å skaffe nok mat til vellykket hekking.

Det er betydelig trafikk av turgåere og kjøretøyer langs vei 400. Mange av vannfuglene som har tilhold her har også tilpasset seg den daglige trafikken.

I tillegg til eksisterende og nødvendig infrastruktur, er det noe forsøpling og gamle kjørespor i terrenget. Siden dette området ligger i et «høyaktivitetsområde» for folk, vil vannfuglene som oppholder seg her over tid kunne tilpasse seg den gjeldende aktiviteten langs bilveien i området.

Fjellrev

Tidspunktet på året hvor fjellrev vurderes som mest sårbar for alle typer ferdsel og aktivitet er i yngle-/hiperioden hvor de er knyttet til hiet vår/sommer. Videre kan de være sårbare i mørketiden (vinter), i perioden hvor mattilgangen er liten og svært avgjørende for overlevelse gjennom vinteren. Ynglehiet er et helt sentralt funksjonsområde for fjellrev. Hiet benyttes år etter år til å føde og fø opp valper, er helt sentralt i fjellrevens livssyklus og gode hi gir trolig høy ynglesuksess.

Svalbardrein

Reinen vil naturligvis være mer sårbar for forstyrrelser i kalvingsperioden (juni -juli) og under perioder med lite næring om vinteren. Basert på både sommer- og vinterobservasjoner peker Fivelflyene seg ut som et område som er mye brukt gjennom hele året av svalbardreinen. Dette området er relativt uforstyrret og preget av lite infrastruktur og ferdsel, men både skuter- og hundekjøring forekommer vanlig i dette området, og valg av løypetrase her vil kunne bidra til å redusere forstyrrelser. Generelt er områder med mosetundra og våtmarker viktig sommerbeite for reinen. Disse områdene finnes i dalmunningene og i lavereliggende terreng ned mot elevbrinkene i dalførene og i selve Adventdalen (mot elva) som omfattes av utredningsområdet, samt våtmarkene i selve Adventdalen. Vinterbeitene finnes i de snøfattige og bare delene av landskapet (f.eks. elvebrinker). Skuterferdsel foregår i hovedsak i dalbunnen, men ofte veldig nær elvebrinker som reinen utnytter vinterstid. Her er det et potensial for forstyrrelser fra slik trafikk som kan føre til redusert beitetid for reinen og reduksjon i tilgjengelig beiteareal. Det er gjort flere studier på forstyrrelse av svalbardrein, men det er vanskelig å dokumentere at forstyrrelsene i seg selv fører til redusert reproduksjon eller nedgang i bestandene.

Svalbardrein viser unnvikelsesatferd i tilknytning til skuterløyper, noe som medfører et moderat tap av beitetid om vinteren. Reinens beiteatferd påvirkes av skuterferdsel, og reinen responderer negativt med økt trafikkbelastning. Dette er forhold som bør tas hensyn til når skutertraseer velges. Det vil også i så måte være spesielt viktig å justere traseer med tanke på de rådende forholdene et gitt år. For eksempel i vintre med stor romlig utbredelse av isdekket, og spesielt om isen dekker tundraen tidlig i sesongen (dvs. fra oktober-desember), er svalbardreinen utsatt for økt dødelighet og redusert reproduksjon. Det er derfor viktig å ta hensyn til både temporær og romlig utbredelse av isdekket i forhold til valg av traseer. Sårbarheten vil selvsagt variere mellom år og det må gjøres enkeltvurderinger ut fra isingssituasjonen det enkelte år.

Svalbardrype

Tidspunktet på året hvor svalbardrype kan være mest sårbar for menneskelige forstyrrelser er i hekkeperioden (juni – juli). Det foreligger ikke kunnskap som tilsier at det er nødvendig å avgrense spesielt sårbare områder for denne arten i utredningsområdet.

Det er ikke gjort spesifikke undersøkelser på effekt av skuterferdsel på svalbardrype. Observasjoner gjort i forbindelse med overvåking av svalbardrype i april, før hekking, tyder på at rypene reagerer i liten grad på snøskutertrafikk og på folk på ski eller til fots.

Hvithval

Hvithval i deltaområdet kan være påvirket av båttrafikk og generell ferdsel på sjøen. Hvalene bruker området til beiting og muligens pleie under hudskifte. Det er allerede økt turisme i Adventsdalsdeltaet, og næringen vurderer flere aktiviteter som kan tilbys de tilreisende. Dette omfatter aktiviteter som kajakkpadling, seilbrett, SUP. Hunndyr med kalver vil være særlig utsatt for forstyrrelser i dette området.

3.2 Landskap og geologi

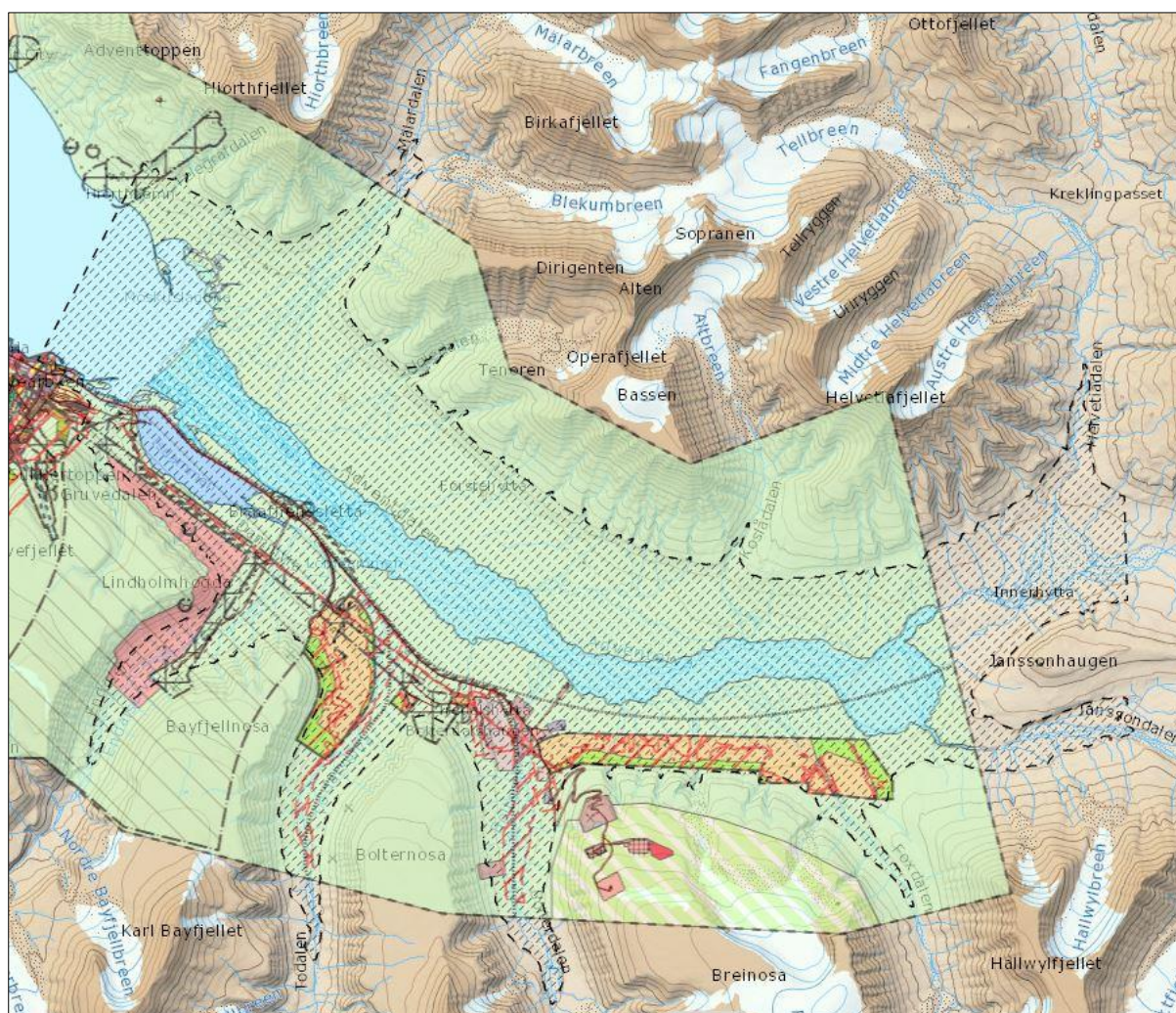
Pingoer og iskile-polygoner er former knyttet til permafrost, og er spesielt følsomme for klimaendringer. Et nytt verneområde kan ikke stoppe klimaendringene, men vern kan bidra til at naturtypene blir mindre truet av nye inngrep og aktiviteter. I den forbindelse kan nevnes at to av de største pingoene i utredningsområdet er bebygde med hver sin hytte (Førstehytta og Innerhytta). Iskilepolygoner kan være svært sårbar for ferdselsslitasje. Men også aktive geologiske prosesser, som for eksempel ulike typer erosjon, vil føre til endringer i landskap og geologi.

4.0 Brukerinteresser og eksisterende inngrep

4.1 Eiendomsforhold, veier og bygninger

Hele arealet eies av 1/1, 22/1, 22/407, 22/451, 22/581, 22/582, 23/1, 24/1, 24/1/51 og 24/1/58.

Hovedveien fra Longyearbyen gjennom Adventdalen (vei 400) ligger i arealplanområdet for Longyearbyen. Veien går til gruve 7 som er ei kullgruve i drift hos Store Norske Spitsbergen Kullkompani. Gruva ligger på sørsiden av Adventdalen, mellom Bolterdalen og Foxdalen. Ved gruve 7 ligger EISCAT Svalbard sitt radaranlegg og Nordlysobservatoriet på Svalbard. Langs vei 400 ligger flere sideveier til hytteområder, hundegårder, masseuttak og annet areal som er satt av i arealplanen til bygge- og anleggsformål, som fritidsbebyggelse og forskning. Utklipp fra gjeldende arealplan for Longyearbyen er vist i bilde 3. Arealplankartet for Longyearbyen kan lastes ned her [Arealplaner i Longyearbyen \(arcgis.com\)](https://arcgis.com) Her kan man aktivere av og på de ulike kartlagene og sammenligne med det geografiske kartet.

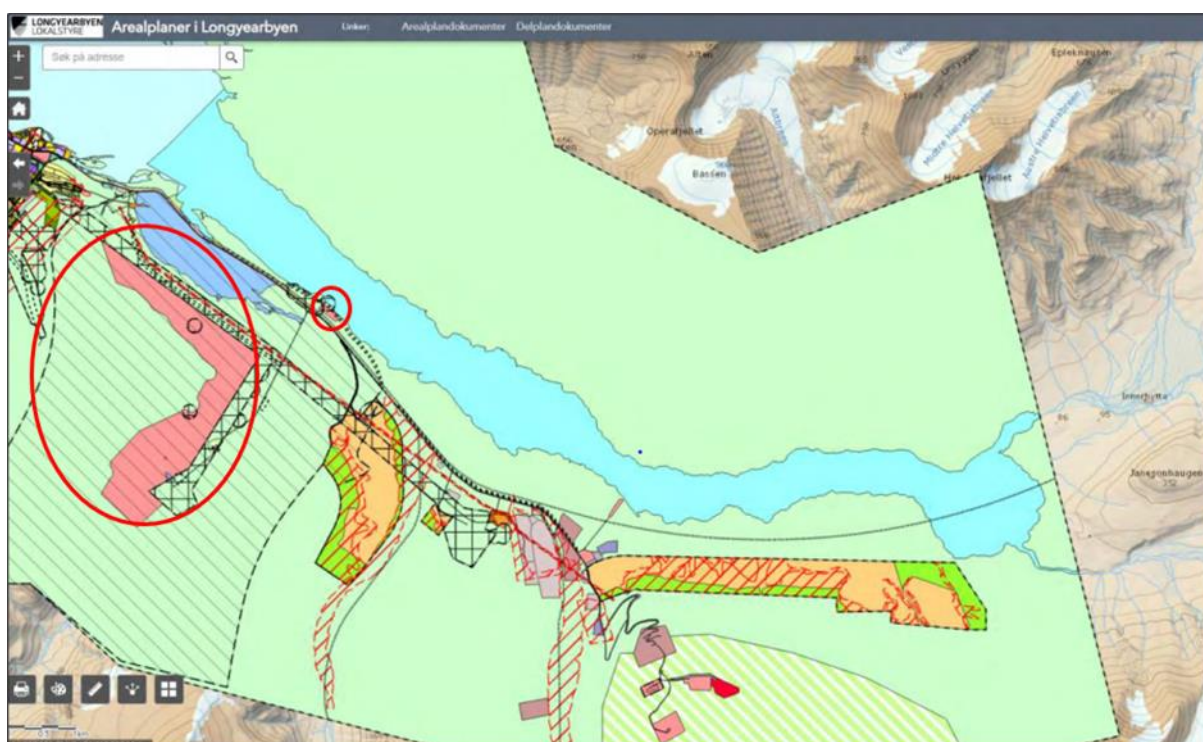
Bilde 3: Utklipp av arealplankartet til Longyearbyen (kilde: [Arealplaner i Longyearbyen \(arcgis.com\)](https://arcgis.com))

4.2 Forskning og undervisning

Ifølge innspill fra Universitetscenteret på Svalbard (UNIS) er den gamle nordlysstasjonen, og områdene rundt denne samt Endalen, kjernelokalitet for forskning og undervisning for UNIS. Bilde 4

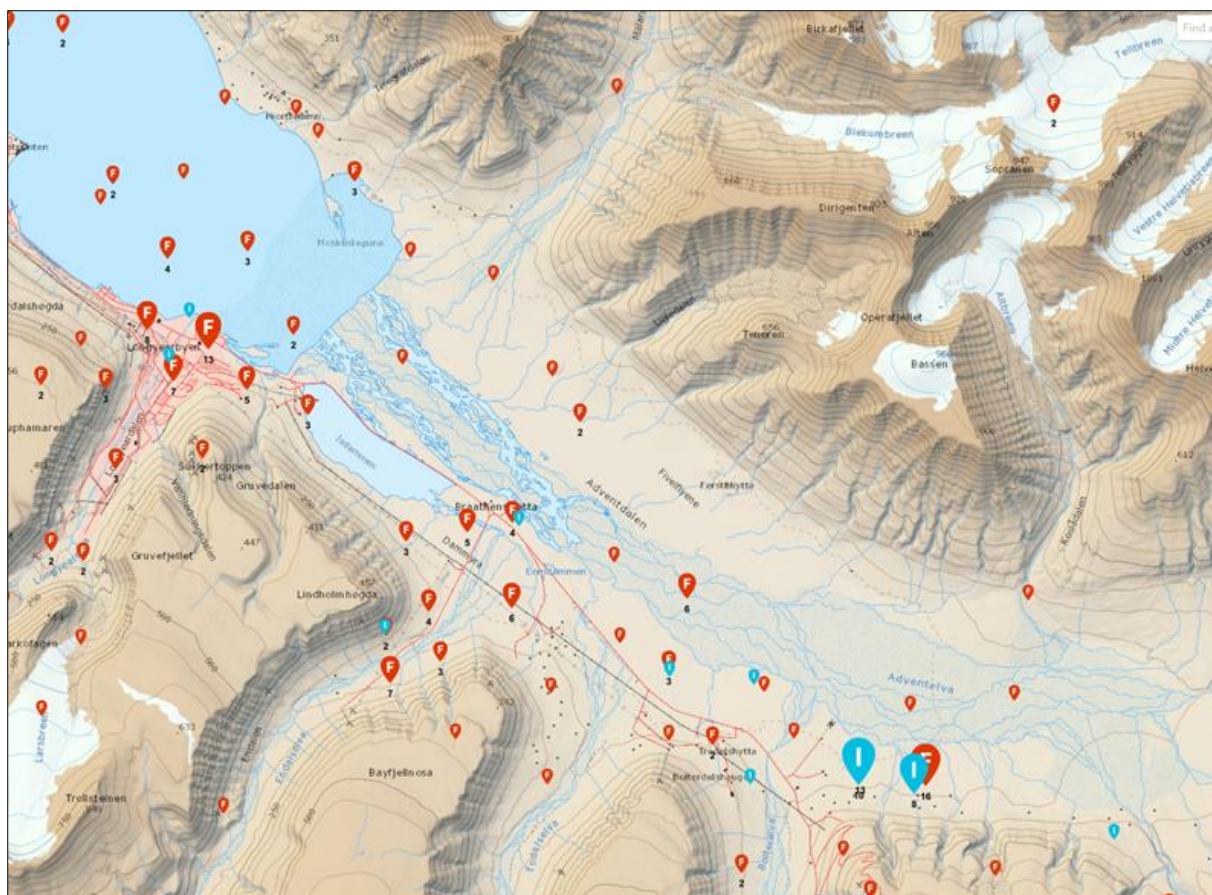
viser utklipp av arealplankartet til Longyearbyen med røde ringer rundt areal som er satt av til undervisning/forskning i arealplanen.

Større bruk av nærområder, heller enn mer perifere områder, vil være en viktig del av UNIS sin strategi om å ta ned det negative miljøavtrykket. Nedre Adventdalen vil derfor bli stadig viktigere og mer relevant innen forskning og undervisning. Det er økende behov for treningsområde for neste generasjons arktiske forskere i Longyearbyens nærområde. Dette på grunn av klimaendringer og økende antall naturfaresituasjoner (isbjørn, skred, isbre), sikkerhet, og på grunn av offentlige og egne utviklede mål for reduksjon av utslipp og miljøvern. UNIS eier nordlysstasjonen som ligger i utredningsområdet og som benyttes til forskning og undervisning (den minste røde ringen i kartet, bilde 4).

Bilde 4: Utklipp av arealplankartet til Longyearbyen med røde ringer rundt areal som er satt av til undervisning/forskning i arealplanen. Nordlysstasjonen ligger innafor den minste røde ringen i kartet.

NP, UiT med flere er viktige brukere av Adventdalen som forsknings- og/eller utdanningsplattform. Disse områdene nær Longyearbyen gir spontane muligheter til undersøkelser. RIS-databasen viser stor aktivitet av forskning i Adventdalen også utafør de arealene som er satt av til forskning i Longyearbyens arealplan (jfr. bilde 5).

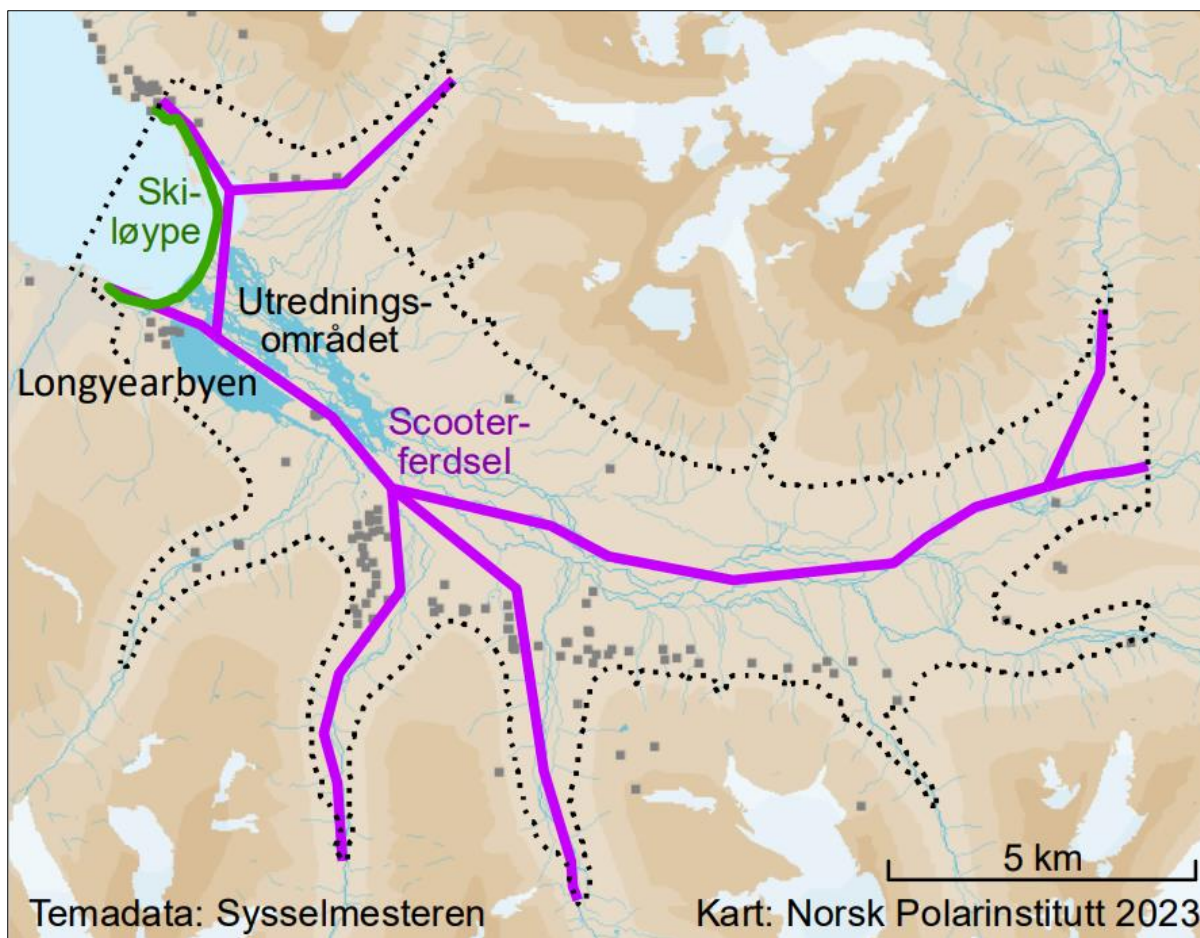
Bilde 5: Skjerm dump som viser forskningsaktivitet i Adventdalen i 2022 (kilde: RIS, portalen forskningsrådet).

Mye av feltarbeidet skjer utenfor de områdene som er reservert som faste forskningsområder i Longyearbyen planområde. Dette er sannsynligvis fordi de reserverte områdene ikke nødvendigvis har de rette forholdene, artene eller annet som trengs for de enkelte prosjektene.

4.3 Reiseliv

Utredningsområdet ligger inntil Longyearbyen og området brukes av så å si alle turoperatører gjennom hele året, med hovedvekt på tidsrommet februar – oktober.

Vinter og vår kjører turoperatører og andre tilreisende gjennom Adventdalen med skuter og hundespenn på tur til andre turmål på Svalbard eller på tur i selve utredningsområdet. De meste valgte traseene for hunde- og skuterkjøring er vist i kart under. Om vinteren brukes også deler av området til skigåing, særlig fra Longyearbyen – Hiorthhamn – Revneset hvor det kjøres opp skispor med tråkkemaskin.

Bilde 6 viser skisse over de mest brukte skutertrase og skiløype i nedre Adventdalen.

Sommer og høst brukes området nord for vei 400 i svært liten grad. Dette området kan i teorien nås til fots, men omfanget er trolig marginalt. Dette er på grunn det store våtmarksområdet midt i dalen.

Turoperatører som tar med seg turister i kajakk og andre som padler kajakk fra sjøområdet til Hiorthamn, padler av og til i det grunne sjøområdet. Menneskelig ferdsel langs strendene på sørsiden av området (dvs. fra utløpet av Longyearelva og østover). Dette er aktiviteter som kan forstyrre fuglelivet i hekketiden.

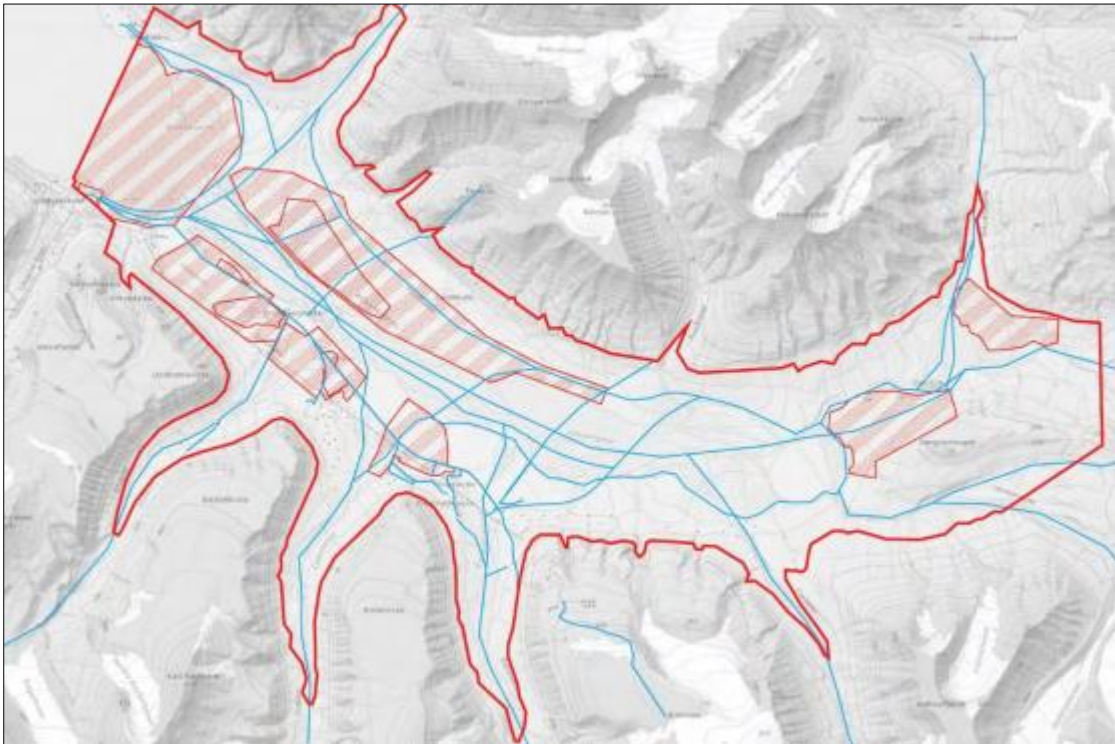
Denne aktiviteten kan skremme fugl som ligger på vannet. Økt trafikk av denne typen, vil være uheldig for det samlede fuglelivet i området i hekketiden for vannfugl.

Veitraseene i utredningsområdet er brukt av turoperatører til guidede turer med buss, bil, firehjuling, hundespenn og sykkel. BirdLife Svalbard med flere opplyser for eksempel om at turister fotograferer fugl i nedre Adventdalen og oppholder seg da i stor grad på eksiterende veitraseer.

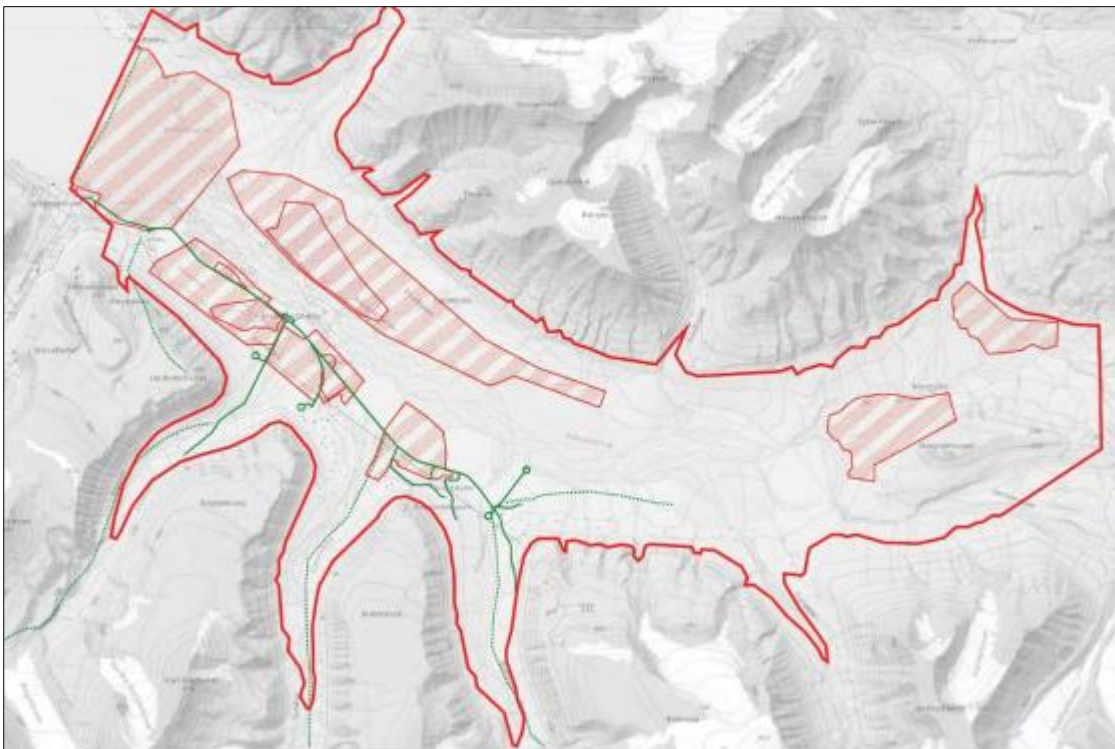
Utredningsområdets sjøområde og fjelltopper på begge sider av Adventdalen er populære utfartsområde for turoperatører og andre tilreisende om sommeren og høsten.

Visit Svalbard har utarbeidet et planprogram for aktivitetstraseer i utredningsområdet. Målet er at aktivitetstraseene skal være til glede og bruk for alle i Longyearbyen slik at man kan oppleve og være en del av naturen uten å ødelegge for naturmangfold. Planprogrammet dokumenterer blant annet allerede eksisterende bruk i området med ferdselsårer for hundekjøring vinter, sommer og høst (jfr. bilde 7, 8 og 9). Traseer for hundekjøring på bildene er utarbeidet av LPO arkitekter for Visit Svalbard i samarbeid hundekjørerne i Adventdalen i forbindelse med planprogram for aktivitetstraseer i

Adventdalen. Det er sommerferdsel som kan ha påvirkning på fugl i hekketiden, men siden denne ferdselen foregår på eksisterende veitraseer anses ikke dette å være i konflikt med hekkesuksessen til fugl i området.

Bilde 7: Dagens traseer for hundekjøring brukt om vinteren, vist med blå linje (Visit Svalbard)

Bilde 8: Dagens bruk for hundekjøring om sommeren, vist med grønn linje (Visit Svalbard)

Bilde 9: Dagens bruk for hundekjøring om høsten, vist med grønn linje (Visit Svalbard)

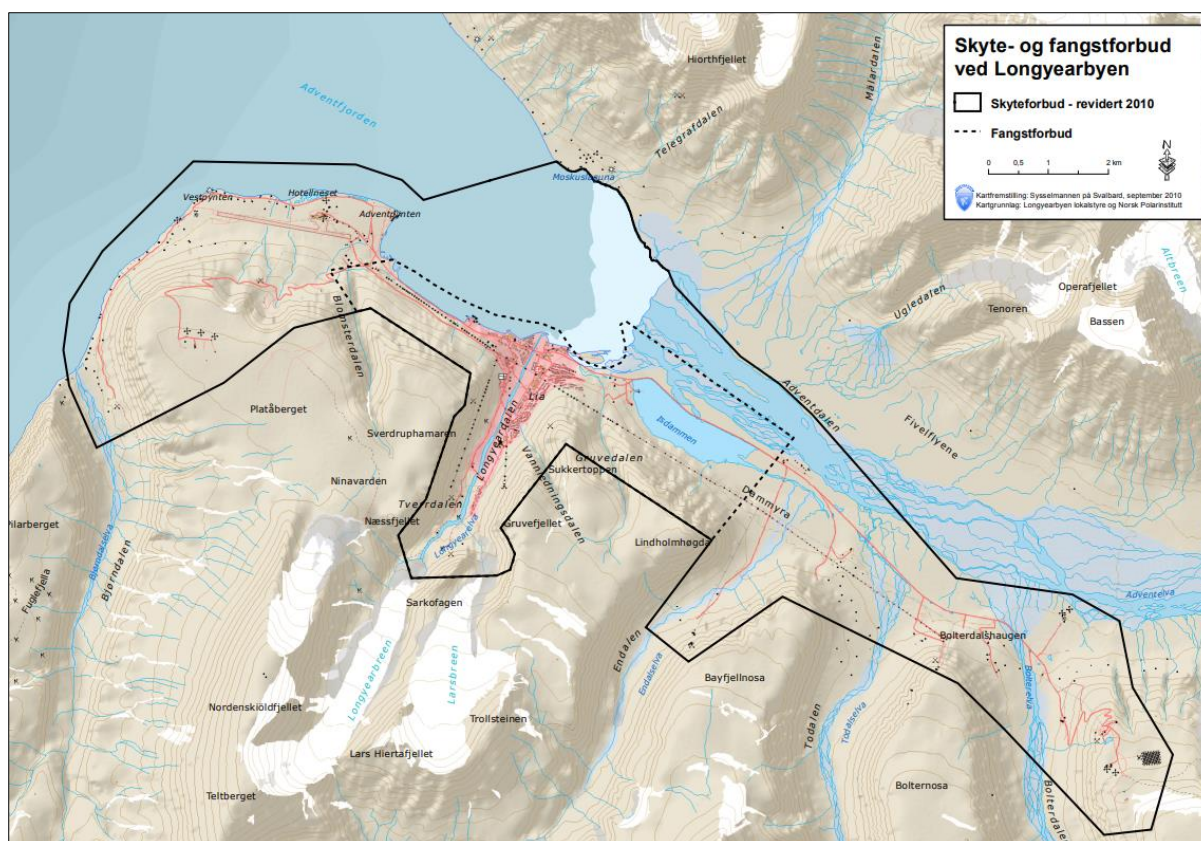
Sysselmesteren har ikke nøyaktige tall på ferdselen i utredningsområde i reiselivssammenheng da den ikke er melde- eller rapporteringspliktig i dette området.

4.4 Andre brukere

Fastboende bruker utredningsområdet i rekreasjonsøyemed til alle årstider. Svalbard næringsforening med flere viser til at utredningsområdet inkludert sjøområdet er et populært utfartsområde for fastboende. Dette gjelder spesielt for naturbaserte fritidsaktiviteter, lokale arrangement samt tilgang og bruk av hytter, noe som har stor betydning for trivsel.

Området ved utløpet av Longyearelva har ofte mye trafikk av folk og aktivitet. Her samles folk og brenner bål, og både foreninger og private har aktiviteter tett opp mot områdene hvor rødnebbterne hekker.

Kartet viser skyte og jaktforbud ved Longyearbyen. Deler av utredningsområde ligger utafør forbudssonene hvor det er tillatt med revefangst og småviltjakt etter gjeldene regelverk. Det er ikke jaktområde for rein i utredningsområde.

Bilde 10: Skyte og fangstforbud ved Longyearbyen

Longyearbyen Lokalstyre (LL) administrasjonen bemerker at Isdammen er Longyearbyens eneste helårige vannkilde, og det vil for Longyearbyen Lokalstyre være svært viktig at selve damkonstruksjonen vedlikeholdes og sikres. Det har i senere tid vært nødvendig å utføre omfattende vedlikehold og utbedringer av dammen.

Lokalstyret er også opptatt av at høyspentlinjen med strømforsyning i området og vei 400 med tilliggende veier fortsatt kan brukes, vedlikeholdes og oppgraderes.

Utredningsområdet berører utmål som tilhører SNSK AS og Auste Adventfjorden AS.

5.0 Forslag til vern

Dette kapittelet presenterer forslaget til vern etter Svalbardmiljøloven og omfatter avgrensning av et verneområde med tilhørende forskrift.

Ifølge svalbardmiljøloven § 18 kan «områder som har særlig betydning for flora eller fauna eller som inneholder viktige eller særpregete geologiske forekomster fredes som verneområde for biotoper eller geotoper. I slike verneområder skal virksomhet unngås dersom den kan påvirke eller forstyrre floraen eller faunaen eller skade geologiske forekomster i strid med vernevedtakets formål. I forskriften kan det gis bestemmelser om vern av kulturminner i verneområdet.»

Svalbardmiljølovens § 17 fastsetter at for å verne et område som naturreservat så må det være «uberørt eller tilnærmet uberørt, og

- a. som inneholder særegne eller sårbare økosystemer,
- b. som utgjør en spesiell naturtype eller spesielle geologiske forekomster,

- c. som for øvrig har særlig betydning for flora eller fauna, eller
- d. som har særskilt naturvitenskapelig verdi.

Et naturreservat kan totalfredes.

Utgangspunktet for fastsettelse av verneforskrift er forskriftsmalene fra Miljødirektoratet.

5.1 Forslag til verneform og verneforskrift

Forslag til verneforskrift for nedre Adventdalen naturreservat ligger i vedlegg 1.

Formålet med forskriften er **å bevare et unikt arktisk dalføre med viktige våtmarksområder og naturlig tilhørende vegetasjon, dyreliv og geologiske formasjoner. Adventdalen er et spesielt viktig trekk- og hekkeområde for fugl og er et av de største, og frodigste dalførene på Svalbard.**

Det foreslås at nedre Adventdalen vernes med verneform naturreservat og at verneområdet omfatter dalføret, deriblant de mest fuglerike områdene i utredningsområdet samt noen av sidedalene i nord og øst. Biotopvern ble også vurdert som en aktuell verneform, fordi denne verneformen beskytter leveområdet til bestemte dyrearter eller planter. Naturreservat er imidlertid vurdert som en mer passende verneform her, fordi området omfatter et større helhetlig økosystem med sjelden og sårbar natur og landskap, fremfor avgrensede biotoper for dyrelivet.

5.2 Forslag til avgrensing

Ved avgrensningen er det tatt utgangspunkt i utredningsområdet. Tilpasninger er gjort med bakgrunn i kartlegginger av natur- og landskapsverdier samt innspill som er kommet om bruken av området. Hytter og andre større tekniske installasjoner er så langt det lar seg gjøre lagt utenfor vernegrensen. Samtidig er det lagt vekt på at grensen i størst mulig grad skal gjenkjennes i terrenget.

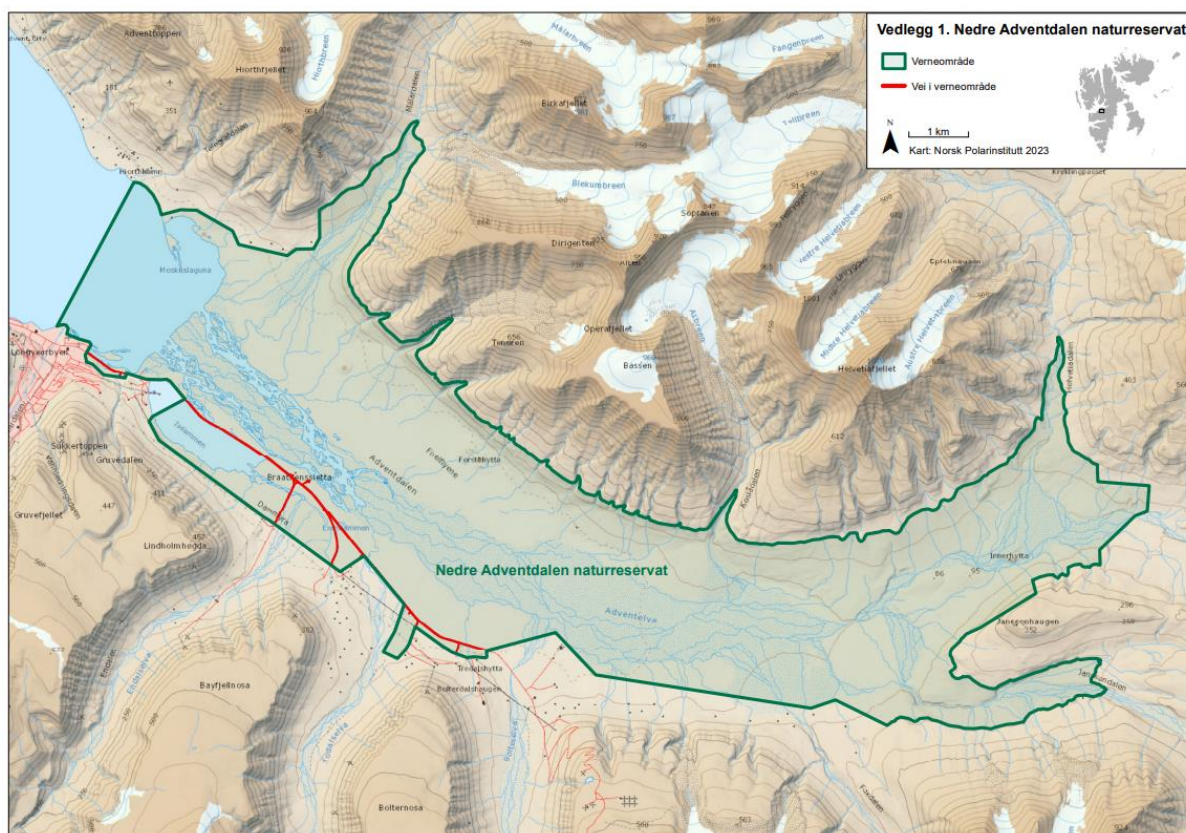
Ifølge tildelingsbrevet skal Sysselmasteren levere et verneforslag som styrker vern av det viktige våtmarksområde med særlig rikt fugleliv. Ved avgrensing av verneområdet er det lagt vekt på å ivareta økologiske funksjonsområder av betydning for verneformålet og økosystemets tåleevne mot ytre påvirkninger, i tillegg til at aktive geologiske prosesser blir ivaretatt. Dette betyr at hovedbegrunnelsen for avgrensningen av verneområdet er de viktigste oppholds- og hekkeområdene for trekkende fugler i Adventdalen.

Arealet som inngår i verneforslaget, omfatter ikke de arealene som er mest berørt av eksisterende bruk og inngrep. Dette gjelder bl.a. hyttefelt, infrastruktur, grillplassen ved utløpet av Longyearelva, og hundegårder samt deler av Isdammen.

Sysselmasteren vurderer, med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget (kap. 2.0 - 4.0), at det foreslåtte verneområdet er et av de viktigste områder for vannfugl på Svalbard. I tillegg viser kunnskapsgrunnlaget at her også finnes andre rike natur- og landskapsverdier, samt kulturminneverdier. Kulturminner foreslås å ikke inngå i verneformålet for nedre Adventdalen naturreservat, da disse verdiene er ivaretatt som automatisk fredede kulturminner eller gjennom vedtaksfredning.

Utredningsområde har også funksjon som utfartsområde og rekreasjonsområde for Longyearbyens befolkning og næringsliv, samt et viktig forsknings og undervisningsområde. Sysselmasteren foreslår at et avgrenset areal i nedre Adventdalen får verneformen *naturreservat*, som vil gi verdiene en ekstra beskyttelse mot fremtidige inngrep og forstyrrelser.

Nedenfor følger Sysselmesterens forslag til avgrensning (bilde 11) med vurderinger. Forslaget innebærer etableringen av et verneområde på 62 km², hvorav 4,8 km² er hav. Detaljert avgrensning kommer fram av plankartet som ligger i vedlegg 1, med mulighet for å zoome inn i svalbardkartet.no.

Bilde 11: Kart med forslag til avgrensning til nedre Adventdalen naturreservat. Kartet ligger også i vedlegg 1 og i svalbardkartet.no: [Svalbardkartet - Norsk Polarinstitutt \(npolar.no\)](https://svalbardkartet.no)

Etter oppstarts-meldingen er det gjort flere tilpasninger med utgangspunkt i grensen til utredningsområdet (stiplet linje i kartet over). Tilpasningene er gjort med bakgrunn i kunnskapsinnhenting fra natur- og landskapsverdier og brukerinteresser (hhv. kapittel 2 - 4). Tilpasningene er beskrevet i punktene under:

1. Sysselmesteren foreslår å slå sammen alle de fuglerike områdene til ett samlet naturreservat for fugl med en buffersone innafor grønn, heltrukken linje i kartet over. Verneområdet omfatter totalt 62 km². Siden nedre Adventdalen er et område med mange brukerinteresser, er det Sysselmesterens vurdering at det vil være en fordel for folk å forholde seg til ett avgrenset areal.
2. Store deler av utredningsområdet i nord og øst inngår i forslaget, der det ikke kommer nevneverdig i konflikt med nåværende aktivitet i området. En slik grensdragning gir en større buffersone rundt de plante- og dyrerike områdene på nordsiden og det gir en mer naturlig arrondering av området med hensyn til Adventdalen som et helhetlig økosystem og landskap med geologiske forekomster.
3. Arealet rundt Longyearelvas utløp er en del av et fuglerikt område, men foreslås å ikke være en del av verneområdet for nedre Adventdalen. Bakgrunnen for denne vurderingen er at området har mye etablert aktivitet både med kontinuerlig oppdemming og sikring av elvas vannføring, og området er et av de viktigste rekreasjonsområdene for Longyearbyens befolkning og besøkende.

4. Hundegårdsområdet på sørsiden av Adventdalsdeltaet foreslås å ikke være innafor verneområdegrensen selv om det i kunnskapsgrunnlaget (Norsk Polarinstitut 2022) er beskrevet som en av Svalbards viktigste hekkeplasser for ærfugl. Vurderingen for ikke å ha med dette området, er at området er sterkt påvirket av mennesker i forbindelse med hundehold for Longyearbyens befolkning og for reiselivet. For mange er hundegården en attraksjon i hekketiden. Fuglelivet har tilpasset seg denne påvirkningen, og Sysselmesteren vurderer det som lite hensiktsmessig å ha dette som en del av verneområdet med tilknyttede reguleringer.
5. Sysselmesteren foreslår å legge verneområdegrensen på sørsiden av Isdammen parallelt med kraftlinjen frem til der hvor kraftlinja møter grensen til Todalen hytteområde og følger linjen til hytteområdet nordover og ned til hovedveien. Vurderingen er at verneområdegrensen da blir synlig i terrenget i et område hvor folk ferdes. I tillegg vil grensen ligge tett inntil området som er angitt som et fuglerikt område. Herfra følger grensen veien frem til den møter det neste fuglerike området (Området mellom Todalen og Bolterdalen). Grensen følger nå det fuglerike området sørover og rundt til grensen berører kraftlinja igjen. Herfra følger verneområdegrensen kraftlinja østover til knekkpunktet. Her forlater verneområdegrensen kraftlinja og går i rett linje til veien som går sørover og opp til blant annet Green dog Svalbard. Verneområdegrensen fortsetter deretter videre langs det fuglerike området frem mot Adventelva og videre nord for hyttefeltet i Foxdalen. Herfra følger grensen utredningsområdet.
6. Det fuglerike området mellom Arctowskifjellet og Janssonhaugen ligger delvis utafor utredningsområdet. På grunn av områdets verdifulle kvalitet for vannfugl har Sysselmesteren valgt å foreslå hele dette området innafor verneområdegrensen.

6.0 Konsekvenser av verneforslaget

6.1 Naturmiljøet

Ved å etablere naturreservat i nedre Adventdalen vil viktige beite- og hekkeområder for fugl, beiteområder for rein, samt andre naturverdier få et sterkere vern mot inngrep og forstyrrelse.

Det vil ikke være tillatt med ubemannede fartøy (droner) i naturreservatet. Det vil ikke være tillatt med landing eller flyvning med luftfartøy under 300 meter i naturreservatet. Dette vil bidra til mindre forstyrrelse av fugl og annen fauna i verneområdet.

I naturreservatet vil det være et forbud mot tiltak og inngrep i landskap og natur herunder permanente og midlertidige bygninger, anlegg og innretninger. Dette vil sikre at nedre Adventdalen forblir mest mulig uten tiltak og inngrep som påvirker formålet med vernet.

Forslag om andre begrensninger i verneforskriften vil også støtte opp under formålet med naturreservatet og gi en bedre beskyttelse av fuglelivet og annet dyreliv i naturreservatet.

6.2 Grunneiendommer, leietomter og bygninger i verneområdet

Følgende grunneiendommer og leietomter blir helt eller delvis omfattet av verneforslaget (kilde: Matrikkelen februar 2023):

Gårdsnr/bruksnr/leietomtnr	Bygningstype	Sted
1/1	-	
22/1	-	

22/407	Annen skolebygning	Gamle flyplassen
22/451	Annen garasje / hangarbygning	Gamle flyplassen
22/581	Annen industribygning	Gamle flyplassen
22/582	Annen industribygning	Gamle flyplassen
23/1	-	
24/1	-	
24/1/51	Fritidsbygg	Moskuslaguna
24/1/58	Bygning er ikke registrert	Fivelflya

I tillegg er en bygning på Fivelflya og en bygning på pingoen ved utløpet av Helvetiadalen (begge på gårds- og bruksnr 1/1) innenfor verneområdet. Disse er ikke registrert med leietomt eller bygningstype i matrikkelen, men er i bruk som fritidsbolig.

6.2 Ikke motorisert ferdsel

Verneforslaget begrenser ikke ferdsel til fots verneområdet, hverken på vinterstid eller i hekkesesongen. Det vil, som i dag, være fri, ikke motorisert ferdsel. Dette gjelder både i terrenget og på bilveiene som er avmerket i kartet som viser verneområdet. Det vil fortsatt være mulig å gå gjennom verneområdet fra bilvei til for eksempel hytter som ligger i eller utenfor verneområdet.

Verneområdet er en del av det viktigste utfartsområde for bosetningen og næringsliv på Svalbard. Særlig på frossen og snødekket mark er det stor aktivitet i området, til fots, på ski, med kite eller med hundespann. Hovedtyngden av ferdselen skjer på det eksisterende veinettet, og i terrenget på ski eller med hund om vinteren. I hekketiden (15. mai til 15. august) er det relativt få som går utenfor veinettet i området som er foreslått vernet, da det ofte er vått i marka. Ferdsel i hekketiden forstyrrer fuglene. I området rundt den gamle flyplassen er det en del bygninger og det er lett å parkere og tørt og lett å gå. Også her kan det være en del ferdsel i hekketiden. Fra Camp Barentz og østover kan det være turgåere / folk som skal til hytter i Foxdalen i denne delen av verneområdet i hekketiden. Som regel er ferdselen i dette området gjerne nærmere hyttene /utenfor verneområdet, fordi terrenget er tørrere der om sommeren. Hensynet til lokalbefolkningens mulighet til å kunne utøve helårlig, ikke motorisert ferdsel i nærområdet til Longyearbyen er vektlagt. Denne type ferdsel er relativt beskjedne i hekketiden i dag, og hensynet til lokalbefolkningens ferdselsmuligheter i nærområdet har derfor veid tungt. Videre er de negative konsekvensene for fuglelivet vurdert som av mindre betydning i de aktuelle områdene.

Sykling og andre hjulgående kjøretøy

Sykling og bruk av andre hjulgående kjøretøy (eks hundevogn) på vei vil fortsatt være tillatt. Sykling og andre hjulgående kjøretøy på barmark er forbudt.

Padling, seiling, robåt – på Adventfjorden og på Adventelva

Verneforslaget endrer ikke de nåværende mulighetene til å ferdes med umotorisert farkost på sjøen i Adventfjorden og på Adventelva.

Hund

Det settes strengere krav til kontroll på hund enn i dag. Det blir båndtvang for alle hunder i hekkeperioden 15. mai – 15. august, med tillatt båndlengde på maksimalt 5 meter.

6.3 Jakt, fangst og skyting

Deler av verneområdet ligger innenfor området hvor det er et eksisterende skyte- og fangstforbud ved Longyearbyen. Verneforslaget endrer dermed ikke dagens situasjon mht jakt, fangst og skyting for dette området.

Den delen av verneområdet som ligger nord for Adventfjorden og Adventelva og nordøst/øst for utløpet av Bolterdalen i Adventdalen, ligger utenfor skyte- og fangstforbudssonen. Dette området brukes i dag til jakt på rype og gås. Denne jakten starter etter hekketiden, hvor den tidligste jaktstarten er 20. august (kortnebbgås). Verneforslaget innebærer derfor ingen endringer når det gjelder jakt på gås og rype. Svalbardmiljøloven og forskrift om høsting på Svalbard vil regulere jaktvirksomheten, slik som i dag.

Deler av verneområdet nord for Adventfjorden og Adventelva inngår i revefangstområde nr. 7 «Mælardalen», hvor det i dag er tillatt med revefangst på vinteren. Verneforslaget medfører ikke konsekvenser for revefangst. Svalbardmiljøloven og forskrift om høsting på Svalbard vil regulere revefangst, slik som i dag.

Det er i dag ikke jakt på rein i noen del av Adventdalen. Verneforslaget medfører heller ikke konsekvenser for jakt på rein. Svalbardmiljøloven og forskrift om høsting på Svalbard vil regulere reinsdyrjakt, slik som i dag.

6.4 Motorferdsel

Verneforslaget medfører ikke endringer for motorferdsel. Svalbardmiljøloven og forskrift om motorferdsel på Svalbard vil regulere motorferdselen, slik som i dag.

Veiene som er avmerket på kartet i verneforslaget vil være åpen for motorisert og umotorisert ferdsel hele året, slik det også er tillatt på veiene i dag. Det vil si at man fortsatt kan kjøre for eksempel bil eller ATV mm - og stoppe og gå ut - på de avmerkede veiene for å komme til for eksempel Gruve 7, inn mot hytter i Todalen, inn mot Endalen, mot hundegårdene ved utløpet av Bolterdalen og til Camp Barentz.

På veier som ikke er avmerket på kartet i verneforslaget, vil det ikke være tillatt med motorisert ferdsel. Dette gjelder veier / kjørespor som heller ikke i dag er i bruk som ordinære kjøreveier, som vei mot nord fra byhundegården og vei mot syd, vest for Svalbard villmarkssenter.

Skuterferdsel

Skuterferdsel er gjennom eksisterende regelverk (Svalbardmiljøloven og forskrift om motorferdsel på Svalbard) begrenset til frosset og snødekket mark. Som kunnskapsgrunnlaget viser, er det ofte sammenfall mellom førefall for skutertrafikk og fuglenes ankomst og bruk av Adventdalen som raste- og hekkeområde. Etter Sysselimesterens vurdering er det dermed ikke behov for å begrense skuterferdselen av hensyn til fuglelivet.

Luftfartøy

Verneforskriften regulerer bruk av luftfartøy i § 5. Det vil ikke være tillatt med landing eller flyvning med luftfartøy under 300 meter i naturreservatet. Dette tilsvarer regelverket i andre verneområder på Svalbard. § 8 åpner for unntak fra forbudet til blant annet nødvendige politioppgaver, utrykning for brann – og redningstjeneste, og nødvendig øving i tilknytning til dette. Unntaket for øving er knyttet til behovet for å sikre lett tilgjengelige øvingsområder for redningstjenesten, særlig vinterstid og i mørketiden. I hekkeperioden vil det være uaktuelt å øve innenfor naturreservatet.

Drone – ubemannede fartøy

Det vil heretter ikke være tillatt med ubemannede fartøy (droner) i naturreservatet. Det er forbudt å bruke ubemannede fartøy (droner) og andre fjernstyrte eller autonome ubemannede innretninger i luften, på bakken, på og under vann, jfr. § 6. Dette er en endring i forhold til gjeldende miljøregelverk som ikke har egne bestemmelser om bruk av drone. Bruk av drone reguleres i dag av annet regelverk fra blant annet luftfartsmyndighetene, noe som betyr at man må ha tillatelse til å fly med drone innenfor 5 km fra Longyearbyen lufthavn. Det innebærer at Adventfjorden og nedre del av elvedeltaet også i dag er omfattet av flyforbud for droner.

Innføring av droneforbud medfører konsekvenser for bruk av droner til blant annet forskning og til fritidsbruk. Disse vil nå som hovedregel måtte fly utenfor verneområdet. § 10 åpner for muligheten til å gi dispensasjon fra forbudet når vitenskapelige eller særlige grunner for øvrig taler for det.

Motorbåter på Adventfjorden

Verneforslaget omfatter indre del av Adventfjorden og elveløpet av Adventelva. Verneforslaget innebærer ingen endringer for skipstrafikk og fritidsbåter. Det vil fortsatt være tillatt å kjøre motorbåt og ankre opp i Adventfjorden.

6.5 Installasjoner og annen infrastruktur

Vern som naturreservat vil begrense muligheten for installasjoner og fysisk tilrettelegging i området. Dette er imidlertid tiltak det også er begrensede muligheter for i dag, på bakgrunn av områdenes status som Kultur-, natur- og friluftsområder (KNF) i arealplanen for Longyearbyen planområde (2017). For areal som i arealplanen er avsatt som forskningsområde øst for den gamle flystripa i Adventdalen vil konsekvensene bli merkbare, siden det ikke vil være tillatt med nye installasjoner uten at det foreligger en dispensasjon.

6.5.1 Drikkevannskilde – Isdammen

Longyearbyens drikkevannskilde ligger delvis innenfor den foreslåtte verneområdegrensen. Bestemmelse § 3 i verneforskriften skal ivareta Longyearbyen lokalstyres behov for drift- og vedlikehold av vannkilden (herunder overvannsløp og annen eksisterende infrastruktur). Etablering av naturreservat er dermed vurdert å ha liten betydning for fremtidig drift av drikkevannskilden.

Større tiltak innenfor verneområdet, som for eksempel regulering av vannstanden / vanntilførselen ved inngrep oppstrøms vannkilden, nye bygninger, installasjoner, nye eller større demninger og inngjerding vil ikke regnes som drift og vedlikehold. Dette vil kreve søknad om dispensasjon fra verneforskriften, jfr. § 10. Slike tiltak vil også i dag ha behov for tillatelse etter svalbardmiljøloven (§ 58 3. eller 4. ledd, eventuelt ny delplan). I arealplanen for Longyearbyen omfattes selve Isdammen av planformål Drikkevann (uten tilhørende bestemmelser). Arealene rundt Isdammen omfattes enten av KNF-formål (med forbud mot tiltak i strid med formålet) eller av kombinert KNF- og anleggsformål, felt KNFA (hvor det tillates tiltak for å sikre nytt overløp fra Isdammen, men hvor det mangler bestemmelse om størrelse og utførelse som et slik tiltak skal holde seg innenfor). Over Isdammen og tilhørende nedslagsfelt ligger sikringssone Nedslagsfelt drikkevann (H110_1). I sikringssonen tillates kun utført arbeid og tiltak som er nødvendig for drift og vedlikehold av vannforsyning. For sikringssonen mangler det bestemmelse om størrelse og utførelse som et slik tiltak skal holde seg innenfor, og det er dermed Sysselmesteren som må avgjøre om tiltak kan gjennomføre etter svalbardmiljøloven § 58, 3. ledd.

6.5.2 Kraftforsyning

Eksisterende kraftlinje i luftspenn i Adventdalen går delvis innenfor verneområdet. Bestemmelse § 3 i verneforskriften vil ivareta behovet for drift- og vedlikehold av kraftlinjen.

Konsekvenser for fremtidig energiforsyning i Longyearbyen

Utredning av ny energiløsning for Longyearbyen ligger til Longyearbyen lokalstyre på oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet og Olje- og energidepartementet. Longyearbyen Lokalstyre arbeider med energiplan som ikke er ferdigstilt. Verneforslaget omfatter et bynært område som ligger innenfor planområdet for Longyearbyen og som allerede har infrastruktur. Sysselmesteren ser at det kan bli behov for areal i nedre Adventdalen til en fremtidig energiomstilling. Areal som kan være aktuell til dette formålet vil være areal som minst mulig påvirker naturmiljøet og verneverdier.

I forslag til verneforskrift foreslår derfor Sysselmesteren en dispensasjonshjemmel hvor forvaltningsmyndigheten etter søknad kan gi tillatelse til tiltak og installasjoner i forbindelse med fremtidig energiforsyning. Sysselmesteren presiserer at en slik dispensasjonshjemmel i verneforskriften kun er aktuell i dette tilfellet, fordi naturreservatet er foreslått innenfor arealplanområdet til Longyearbyen og omfatter områder som allerede har en del infrastruktur hvor det kan være behov for arealer til fornybar energiløsning. En slik dispensasjonshjemmel ville være uaktuell utenfor planområder. Kunnskapsgrunnlagets kartfesting av de mest sårbare og fuglerike områdene blir viktig for å klargjøre hvilke arealer som er uaktuelle, og hvilke som eventuelt kan være aktuelle i en mulig fremtidig fornybar energiløsning og gi grunnlag for dispensasjon fra verneforskriften.

6.5.3 Fritidsboliger

Etablering av nedre Adventdalen naturreservat vil få konsekvenser for fritidsboliger i verneområdet.

Konsekvens for eksisterende fritidsboliger

Der fritidsboliger ligger like innenfor det fuglerike området, er grensen justert slik at de fleste av fritidsboligene kommer utenfor naturreservatet. Dette er gjort for hytteområdene Foxdalen og Todalen.

Ved Moskuslaguna er det en fritidsbolig som omfattes av verneforslaget. På nordsiden av Adventelva er det to (2) bygninger på Fivelflya som benyttes som fritidsboliger, som vil bli liggende innenfor verneområdegrensen. Lengst øst (ved pingoen syd for Helvetiadalen) vil en bygning som benyttes som fritidsbolig bli liggende innenfor verneområdegrensen. Ved den gamle flyplassen er det en bygning som benyttes som fritidsbolig, som vil bli liggende innenfor verneområdegrensen. Det er kun fritidsbolig ved Moskuslaguna som er registrert som fritidsbolig i Matrikkelen. De andre er ikke registrert i Matrikkelen, eller de har en annen bygningsmessig status enn fritidsbolig.

I naturreservatet vil vedlikehold av eksisterende fritidsbolig og andre bygninger kunne gjennomføres.

Utvidelse og endring av fritidsbolig og andre bygninger vil ikke være tillatt. Dette er tiltak som også i dag er søknadspliktige etter svalbardmiljøloven § 58 og byggesaksforskrift for Longyearbyen. Fordi både den registrerte fritidsboligen og de andre bygningene som brukes som fritidsboliger ligger i KNF-område i arealplan for Longyearbyen, vil det også i dag være svært vanskelig å få tillatelse til utvidelse og endring av bygningene. Som hovedregel i KNF-områder tillates kun endringer som er i samsvar med kultur, natur og friluftsmål. Ved etablering av et naturreservat vil i tillegg utvidelse og endringer kreve dispensasjon fra verneforskriften (§ 10).

Det åpnes for å gi tillatelse til, etter søknad (§ 9), istandsetting og gjenoppbygging av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.

Verneforskriften hindrer ikke ferdsel til etablerte fritidsboliger.

Konsekvenser for nye fritidsboliger

Ved etablering av naturreservat vil det ikke være tillatt med oppføring av nye fritidsboliger. Bygging av hytter i verneområdet reguleres i dag gjennom Longyearbyen lokalstyrets arealplan. Det meste av det foreslåtte verneområder er avsatt som Kultur –, natur og friluftsområde (KNF) med byggeforbud for fritidshus/hytter. De andre byggeformålene i arealplanen innenfor verneområdet tillater heller ikke bygging av fritidsboliger. Per i dag er området derfor ikke aktuelt for hyttebygging, uavhengig av vernestatus. Vern som naturreservat vil imidlertid være et varig vern, til forskjell fra arealdel for Longyearbyen planområde som revideres med jevne mellomrom.

6.5.4 Andre bygninger innenfor verneområdet

Ved den gamle flyplassen ligger det tre (3) bygninger som omfattes av KNF-formål i arealplan for Longyearbyen, hvor den ene brukes som fritidsbolig. De to andre bygningene er trolig brukt som lager. Utvidelse og endring av disse vil ikke være tillatt. Det er også i dag svært vanskelig å få tillatelse til utvidelse og endring av bygningene som ligger i KNF-områder. Som hovedregel i KNF-områder tillates kun endringer som er i samsvar med kultur, natur og friluftformål. Ved etablering av naturreservatet vil i tillegg utvidelse og endringer kreve dispensasjon fra verneforskriften (§ 10).

Ved den gamle flyplassen ligger også en bygning som er registrert som «annen skolebygning» og som omfattes av Forsknings-formål i arealplan for Longyearbyen. Planformålet «Forskning» åpner for tiltak, og melding/søknad må behandles etter svalbardmiljøloven § 58 og Byggeforskrift for Longyearbyen. Vernet tillater ikke utvidelse eller endring. Ved etablering av naturreservatet vil i tillegg utvidelse og endringer også kreve dispensasjon fra verneforskriften (§ 10).

6.5.5 Forskning og undervisning

Vitenskapelig virksomhet defineres som både forskning og høyere utdanning (Ot.prp. om høyere utdanning, side 53 og side 192). Sysselmasteren legger til grunn at også miljøovervåking skal anses som vitenskapelig virksomhet. Før Sysselmasteren vurderer forskningsaktivitet etter svalbardmiljøloven, er det krav om registrering av all forskningsaktivitet gjennom portalen RiS (Research in Svalbard). Vitenskapelig virksomhet kan berøres av verneforskriftens § 3. Inngrepsbestemmelsen i verneforskriftens § 3 innebærer et forbud mot inngrep og annen virksomhet som kan påvirke landskap, natur- og kulturmiljøet. Etablering av nye installasjoner for forskning og overvåking i verneområdet krever tillatelse etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen § 10. Adgangen til dispensasjon er begrenset til tiltak som ikke er i strid med verneformålet eller påvirker verneverdiene nevneverdig. Sammenlignet med dagens regulering etter Svalbardmiljølovens § 57 og § 58 vil dette gi en mer begrenset mulighet til å sette opp installasjoner i terrenget til forskning og andre formål. Søknader om tiltak må vurderes opp mot formålet med naturreservatet.

6.6 Kulturminner

Etablering av naturreservat medfører ingen konsekvenser for kulturminnene i området. Tiltak på fredet kulturminne og tilhørende sikringssone må vurderes både etter verneforskriften og etter kapittel V i svalbardmiljøloven (kulturminner).

6.7 Forurensning

Verneforskriften legger ikke opp til en strengere linje enn det som allerede følger av Svalbardmiljøloven og tilhørende forskrifter, herunder Forskrift om forurensning og avfall på Svalbard (FOR-2020-07-03-1517).

6.8 Forholdet til arealplan for Longyearbyen

Før det kan fattes vedtak om midlertidig eller permanent virksomhet og tiltak innenfor verneområdet etter svalbardmiljøloven § 58 og byggeforskrift for Longyearbyen, må det innhentes tillatelse etter verneforskriften.

Områder som er vernet i medhold av svalbardmiljølovens kapittel III skal i arealplanen avsettes som båndleggingssone med SOSI-kode 771. Båndleggingssonen må ligge over arealformål som er i tråd med fredningen, det vil i praksis si at det kun er arealformål «KNF-områder» som kan legges under båndleggingssonen.

6.9 Økonomiske og administrative konsekvenser

Økonomiske kostnader for det offentlige

De offentlige utgiftene ved etablering av naturreservatet vil først og fremst knytte seg til utvidet behov informasjon og veiledning, som dekkes innenfor gjeldene ramme for Sysselmesterens miljøvernarbeid. Det legges til grunn at vernet ikke medfører økt behov for tilsyn og oppsyn utover dagens nivå som også foregår i dette området.

Staten ved Nærings – og fiskeridepartementet er grunneier og leier ut noen bebygde tomter i verneområdet. Det er vurdert at det ikke påløper økonomiske konsekvenser for grunneier.

Longyearbyen lokalstyre drifter vei, vannforsyningsanlegg (Isdammen) og kraftlinje gjennom området. Verneforslaget hindrer ikke drift av denne infrastrukturen, og det er uttrykkelige unntaksbestemmelser i verneforskriften for å sikre at nødvendig vedlikehold kan skje.

Økonomiske konsekvenser for næringsliv og enkeltpersoner

Ferdsl i verneområdet vil være tillatt på samme måte som i dag, med begrensninger knyttet til båndtvang og båndlengde for hunder.

Det vil være forbud mot tiltak og inngrep i landskap, natur- og kulturmiljøet. Dette medfører at nye veier, nye bygninger, utvidelse av bygninger, nye installasjoner mm ikke vil være tillatt. Dette kan begrense næringsaktivitet, samt næringslivets og enkeltpersoners ønske om utvidelse / endring av bygning innenfor verneområdet. Det bemerkes at store deler av området i dag er regulert til KNF-område, og at innenfor KNF-områder er de fleste slike tiltak forbudt også i dag.

Samfunnsmessige kostnader

Vernet hindrer bruk av verneområdet til andre formål enn verneforskriften tillater og hindrer som hovedregel nye installasjoner, bygninger mm. For arealer som i dag er avsatt til ulike former for byggeformål i arealplan for Longyearbyen, medfører vernet at det ikke blir mulighet til nyetableringer eller utvidelser av allerede etablerte bygninger og installasjoner. Som nevnt ovenfor er store deler av verneområdet omfattet av KNF-formål i dagens arealplan, som også i dag hindrer tiltak som er i strid med dette planformålet.

For øvrig vil en samlet vurdering av de økonomiske og samfunnsmessige forhold bli gjort etter at høringen er avsluttet. Det er her derfor viktig å understreke at de berørte partene i høringen påpeker hvilke konkrete konsekvenser vernet vil medføre for den enkelte.

Administrative kostnader – statlig og lokal forvaltning

For Sysselmesteren og øvrig deler av miljøforvaltningen vil etableringen av naturreservatet kreve informasjons- og veiledningsarbeid knyttet til selve etableringen, samt jevnlig arbeid med informasjon om verneverdiene og veiledning om regelverket. I tillegg vil det kreve behandling av søknader om tillatelse (jfr § 9) og søknader om dispensasjon (jfr 10). Søknad om tillatelse etter § 9 vil trolig være i omtrent samme størrelsesorden som i dag, eller færre. Dette fordi mesteparten av

verneområdet i dag er omfattet av planformålet kultur-, natur - og friluftsliv (KNF) i arealplan for Longyearbyen. Dette planformålet åpner ikke opp for annen virksomhet enn det som er forenelig med en eller flere av disse funksjonene, henholdsvis kultur, natur og/eller friluftsliv. Søknad om dispensasjon fra forskriftsbestemmelsene etter svalbardmiljøloven § 22 vil trolig få et større omfang, fordi nedre Adventdalen i dag brukes mye til forskning og undervisning. Innenfor det foreslåtte verneområdet er det i dag flere forskningsinstallasjoner av varierende størrelse. Nye forskningsinstallasjoner og eventuell utvidelse / endring av eksisterende installasjoner vil måtte søke om dispensasjon fra verneforskriften (§ 10). Alle forskningstiltak og feltarbeid på Svalbard må også i dag sende inn melding om sin virksomhet via Research in Svalbard – RIS-databasen, og Sysselmasteren vurderer deretter om det er behov for tillatelse til aktiviteten. Mengden forskningssøknader forventes ikke å øke som følge av vernet, men forskningssøknader (om for eksempel installasjoner) vil heretter også måtte vurderes etter verneforskriftens dispensasjonsbestemmelse, i tillegg til behandling etter svalbardmiljøloven § 57 eller § 58. Det forventes derfor en viss økning av administrative konsekvenser som følge av verneforslaget.

For lokal forvaltning – Longyearbyen lokalstyre – forventes det i første rekke koordinerende arbeid med revidering av arealplan for Longyearbyen opp mot forslag til vern, samt senere koordinering av saksbehandling av meldinger og søknader om tiltak innenfor verneområdet.

7.0 Forvaltning og oppsyn

7.1 Forvaltningsplan

Sysselmasteren vil ha forvaltningsmyndigheten for naturreservatet. I henhold til verneforskriften skal det utarbeides en forvaltningsplan inkludert besøksstrategi, med nærmere retningslinjer for forvaltning, tilrettelegging, informasjon med videre. Forvaltningsplanen skal være et praktisk hjelpemiddel for å opprettholde og fremme verneformålet. Den skal samtidig sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet, slik at man unngår tilfeldige enkeltavgjørelser som kan være uheldig for verneverdiene. Gjennom arbeidet med forvaltningsplanen, skal det avklares hvordan ulike verne- og brukerinteresser skal behandles. Slik vil forvaltningsplanen også bidra til en mer forutsigbar forvaltning av området.

Forvaltningsmål og retningslinjer i planen skal gis innenfor rammen av verneforskriften. Det kan ikke utformes retningslinjer i forvaltningsplanen som er i strid med vernebestemmelsene. Planen kan imidlertid presisere og utdype verneforskriftene som en støtte til den praktiske forvaltningen av området.

7.2 Skjøtsel og tilrettelegging

Verneforslaget åpner for enklere tilretteleggingstiltak, blant annet for å hindre slitasje, så lenge ikke naturmiljøet blir skadelidende. Dette vil være positivt for alle brukere av området, både lokalbefolkning og tilreisende. Aktuelle tiltak i selve naturreservatet vil blant annet kunne være sikring og merking av eksisterende veitraseer som i dag brukes til hundekjøring, naturfotografering o.l. Andre tiltak som vil kunne ha betydning for reiselivet er informasjonstiltak, tilrettelegging og samordning av aktivitet i – og rundt naturreservatet. Informasjon vil kunne styre ferdsel utenom sårbare områder, samtidig som det gir besøkende kunnskap om området og verdiene, noe som kan gi en bedre opplevelse. Ved innfallsporter kan det tilrettelegges for besøkende med parkering, informasjonstavler og lignende. Sysselmasteren vil koordinere tiltak i området, og være en viktig samarbeidspartner for reiselivsaktørene.

7.3 Oppsyn

For å sikre at verdiene i et fremtidig naturreservat ivaretas er det behov for oppsyn. Hovedoppgavene for et oppsyn i området vil være: veiledning og informasjon til brukere/besøkende, kontrollere, rapportere og reagere på brudd på verneforskriften og annet regelverk, holde oversikt over utviklingstendenser i bruken av området, holde oppsyn/oversikt over status til naturverdiene i området, med spesiell vekt på vannfugl, føre tilsyn og utføre eventuelt vedlikeholdsarbeid, herunder informasjons- og oppmerkingsmateriell.

Opgavene forutsetter en regelmessig tilstedeværelse i felt.

8.0 Kilder

Kunnskapsgrunnlag for nedre Adventdalen 2022. Norsk Polarinstitutt.

<https://www.syssemesteren.no/contentassets/f295b017b7d34a7fa8c28256dbdaeac9/kunnskapsgrunlaget-for-nedre-adventdalen-np2022.pdf>

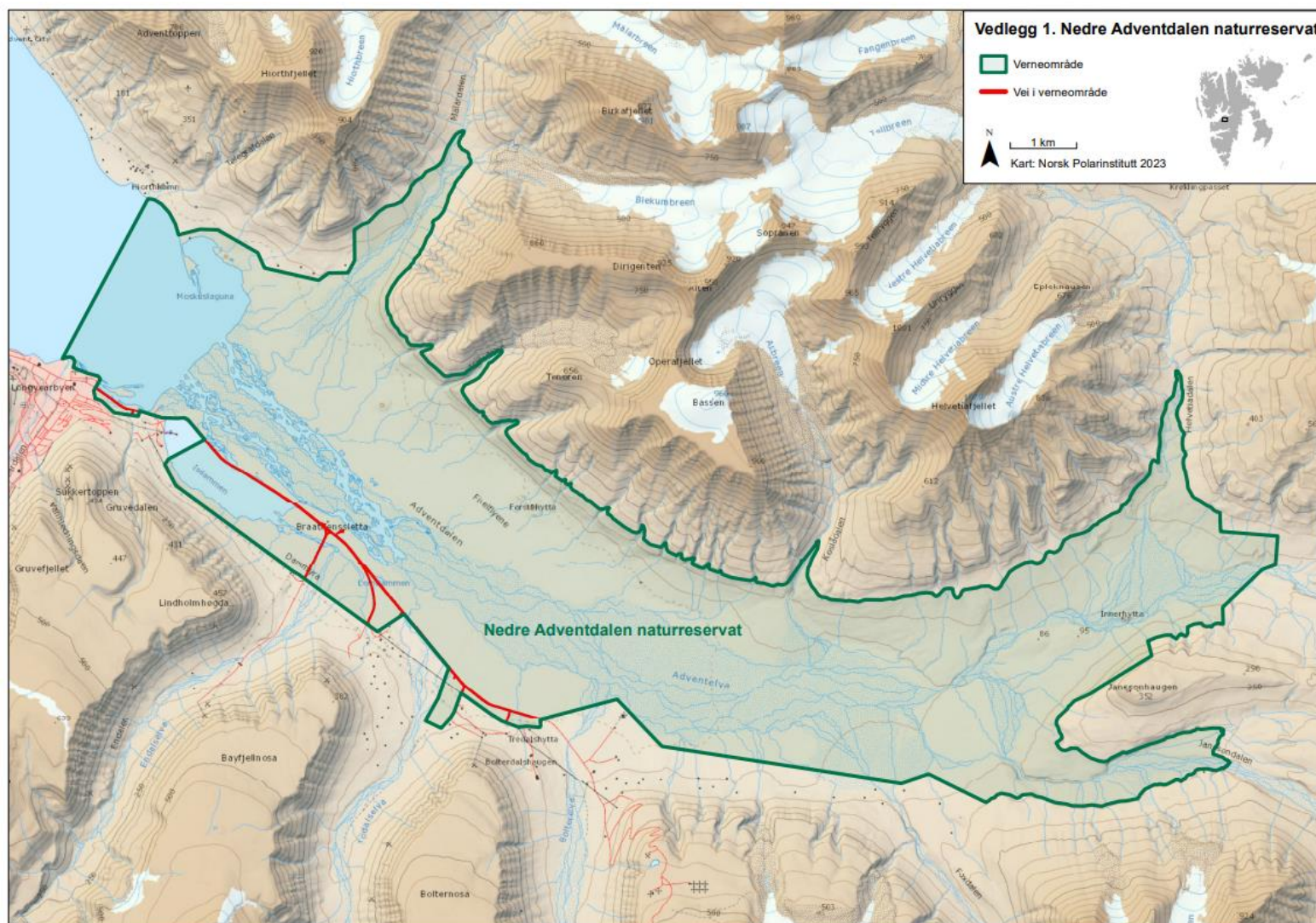
Arealplan for Longyearbyen planområde: [Arealplan 2016 - 2026 - Longyearbyen lokalstyre](#)

Innspill til verneforslag til nedre Adventdalen: [Verneforslag for nedre Adventdalen | Syssemesteren på Svalbard](#)

9.0 Vedlegg

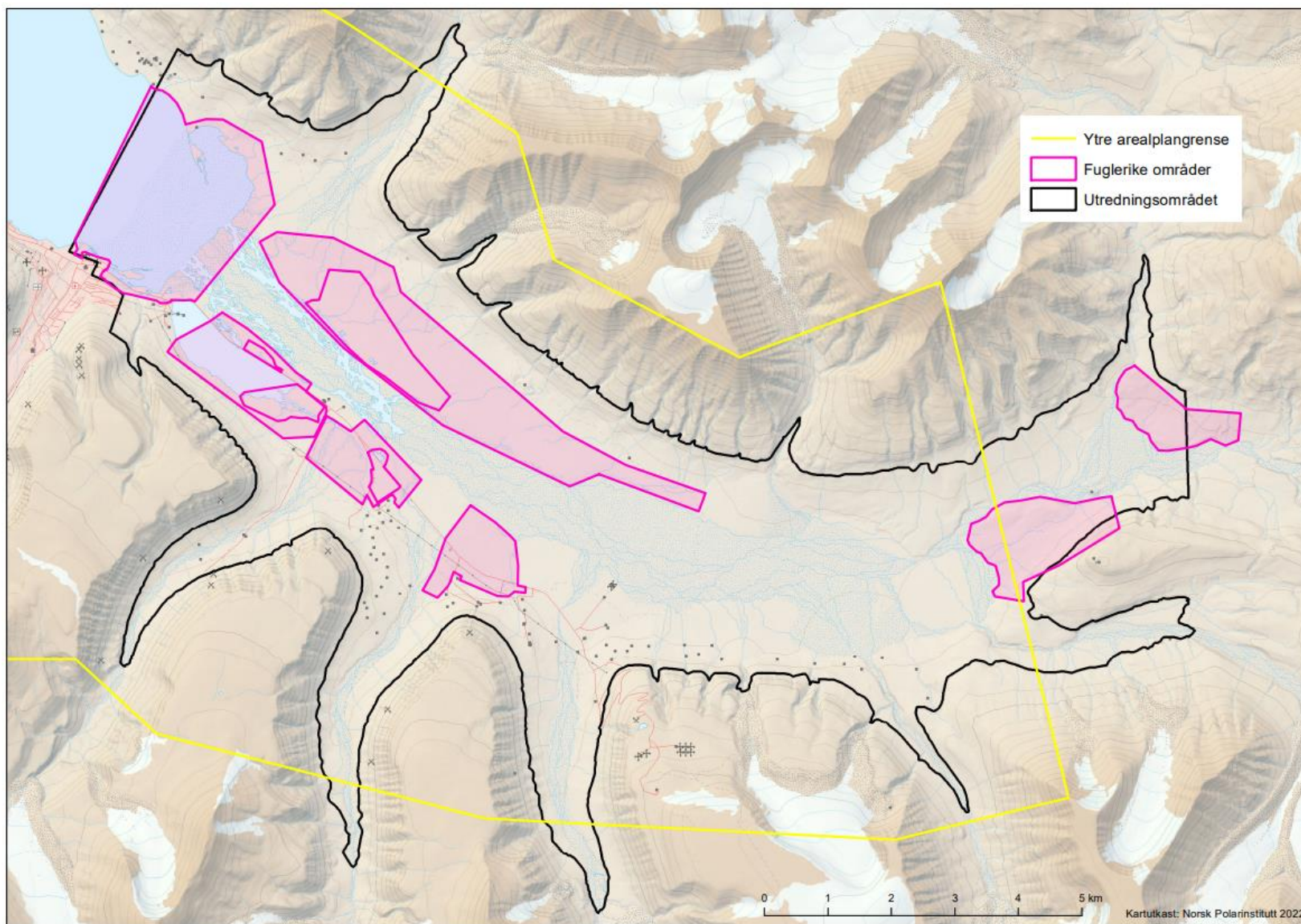
1. Kart – Verneområdegrense
2. Kart – Ytre arealplangrense, fuglerike områder og utredningsområde
3. Kart – Kulturminner
4. Notat - Innspill fra brukerinteresser

1. Kart – Vernegrense nedre Adventdalen

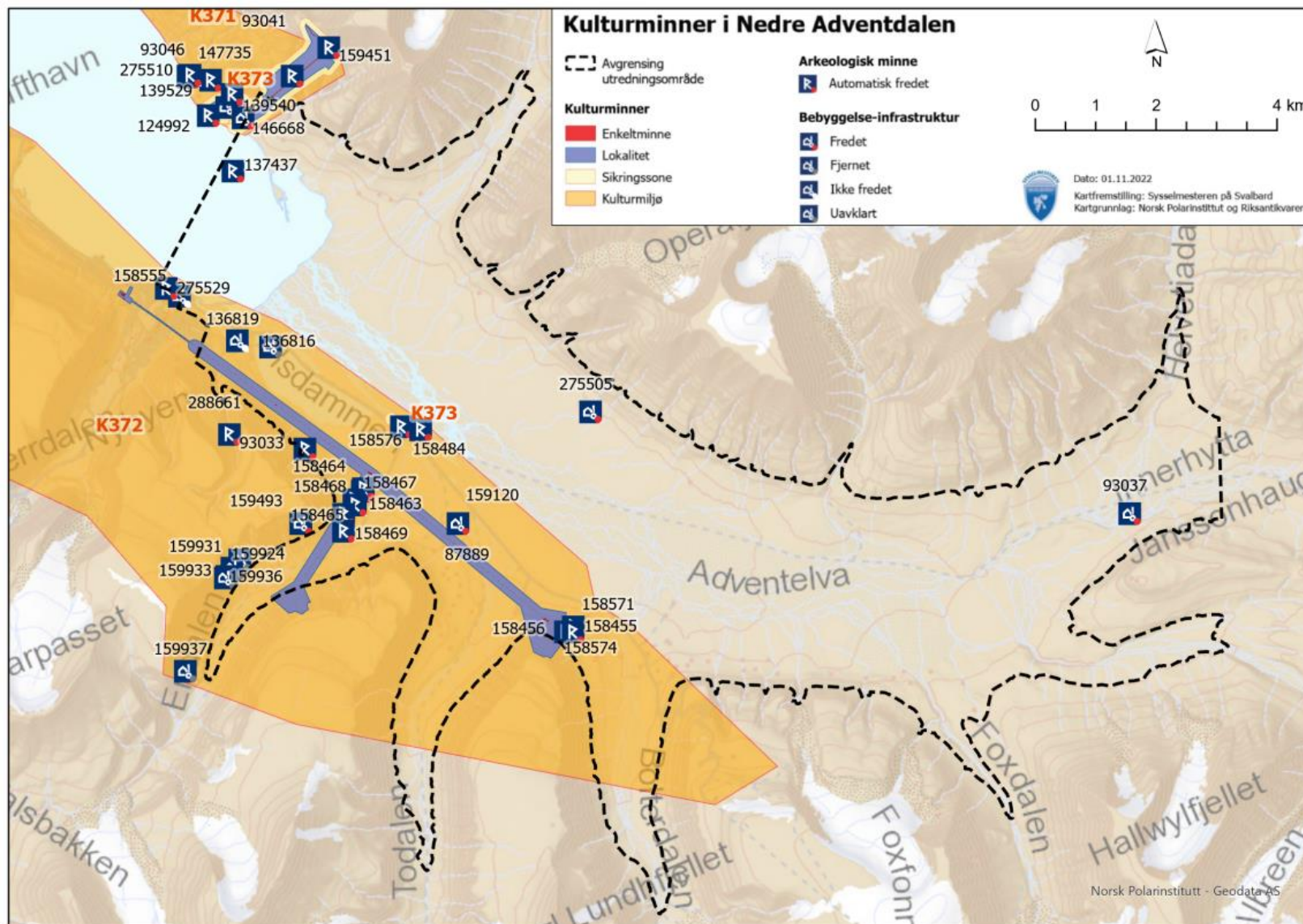

Kartet ligger også i vedlegg 1 og i svalbardkartet.no: [Svalbardkartet - Norsk Polarinstitutt \(npolar.no\)](http://svalbardkartet.no)

2. Kart - Ytre arealplangrense, fuglerike områder og utredningsområdet i nedre Adventdalen

3. Kart – Kulturminner i nedre Adventdalen

4. Notat - Innspill fra brukerinteresser

Brukerinteressene er samlet inn gjennom skriftlige innspill og er gjengitt i sin helhet i [Høringsuttalelser oppstartmelding | Sysselemesteren på Svalbard](#).

Dette notatet oppsummerer innspillene tematisk med fortløpende vurderinger av Sysselemesteren. I tabellen følger en oversikt over de som har uttalt seg ved oppstart i 2019 og ved ny oppstart i 2022. I 2019 ble det varslet oppstart av utredningsarbeidet sammen med oppstart av arbeid for utvidelse av Nordenskiöld land nasjonalpark og forvaltningsplaner for sentral-Spitsbergen. Tre arbeidsgrupper bidro den gang med innspill i prosessen med oppstarts meldingen fra 2019. Disse innspillene handler også om vern av nedre Adventdalen. De tre arbeidsgruppene er

- Offentlig tjenesteyting og frivillige organisasjoner
- Næringsliv
- Forskning/utdanning

De instanser som har gitt to innspill, har redegjort for hvorvidt vi skal legge til grunn begge innspill, eller kun det siste.

Tabell: Oversikt over hvem som har gitt innspill til oppstarts melding 2019 og til gjenopptakelsen av arbeidet i 2022. Innspillene kan lastes ned her: [Verneforslag for nedre Adventdalen | Sysselemesteren på Svalbard](#)

Innspill fra
Svalbard Turn
Per Ivar Velve og Håvard Velve
Malte Jochmann
Kystverket
Svalbard næringsforening
UNIS
Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System, SIOS
Norges vassdrag og energidirektorat, NVE
Svalbard Social Science Initiative, SSSI
Longyearbyen ornitologiske forening, LOFF/Birdlife Svalbard
Longyearbyen lokalstyre, LL
Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS, SNSK
Bergmesteren på Svalbard
Visit Svalbard
Austre Adventfjord AS
Svalbard villmarkssenter v/Våtvik
Vatn/Claes
Longyearbyen jeger og fiskeforening, LJFF
Svalbard Science Forum, SSF
Todalen hytteområde. Sara Borchgrevink Madsen
Christine Lockwood-Ireland and Grahame Ireland
Svalbard Seilforening, Liisa Wickström
Longyearbyen hundeklubb ved Elise Strømseng
Arbeidsgruppe Offentlig tjenesteyting og frivillige organisasjoner
Arbeidsgruppe Næringsliv
Arbeidsgruppe Forskning/utdanning

Videre i kapittelet er innspillene gruppert i tema: Verneplanprosess, forskning og undervisning, ferdsl, mineralleting og utmål, avgrensning av området, arealinngrep og andre tema.

Om verneplanprosessen

Ingvild Sæbu Vatn og Stefan Claes oppfordrer til at de høringsinnspillene som kommer inn, svares ut i forslag til verneplan. Dette mener de er viktig for at folk skal beholde engasjementet og orke å gi innspill i kommende prosesser. Ellers mener de at mange av truslene og verdiene som kunnskapsgrunnlaget påpeker, kan håndteres på bedre vis gjennom arealplan, informasjon og tilrettelegging, og ved en begrensning på antall fly og båter til Longyearbyen, enn ved å innføre et verneområde midt i byen. Men de er ikke negative til vern. De er mer bekymret for tynt kunnskapsgrunnlag.

Svalbard Science Forum (SSF) mener at oppdraget fra KLD har endret seg siden 2019 ved at oppdraget har dreid mot et forslag om vern og ikke en vurdering av behovet for vern.

Todalen hytteområde ønsker mer involvering i verneplanprosessen.

Malte Jochmann mener at utmålshavere og innehavere av søkesedler er utelatt i arbeidsgrupper fra 2019. Han foreslår at også disse gruppene blir involvert i prosessen, enten direkte eller gjennom representanter.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) mener at energiinteresser ikke er representert i arbeidsgrupper/referansegruppe, og de mente i 2019 at det kan være fornuftig å inkludere representanter for infrastruktur som energi i en slik arbeidsgruppe.

Store Norske Spitsbergen kullkompani (SNSK) bemerket i 2019 at næringsinteresser utover reiselivet ikke var involvert i prosessen. For Store Norskes del gjelder, selv om de har flere næringsvirksomheter, i denne sammenheng primært bergverksinteresser.

Syssemesterens vurdering

Syssemesteren vurderer at de naturverdier det redegjøres for i kunnskapsgrunnlaget for nedre Adventdalen (Norsk Polarinstitutt 2022) må beskrives og hensyntas gjennom rullering av arealplan for Longyearbyen og ved informasjon og tilrettelegging, jfr. også det generelle vernet av flora og fauna etter svalbardmiljøloven. Syssemesteren vurderer også på bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget at de mest fuglerike områdene i nedre Adventdalen i tillegg har behov for ekstra beskyttelse gjennom et verneområde med egne vernebestemmelser.

Oppdraget, som ble gitt av Klima- og miljødepartementet første gang i 2018, har ikke endret seg i innhold. Syssemesteren har hele tiden tatt utgangspunkt i at det skal oversendes en utredning av aktuelle verneverdier og forslag til vern.

Brukergrupper/interessenter har hatt mulighet til å bidra med innspill til verneforslaget, både gjennom referansegrupper for nedre Adventdalen, som også Todalen hytteområde er en del av, og gjennom skriftlige innspill til Syssemesteren. I 2022 er SNSK, som er utmålshaver og representerer bergverksinteresser, en del av referansegruppen. Syssemesteren har ikke involvert energiinteresser i arbeidsgruppe/referansegruppe særskilt fordi vi har vurdert at dette ville bli ivaretatt gjennom Longyearbyen Lokalstyres deltagelse i arbeidsgruppe og referansegruppe.

Mottatte innspill har gitt nyttig kunnskap om bruken av området. I tillegg har vi hentet inn kunnskap om hvor det er rikt fugleliv i området (kunnskapsgrunnlaget for nedre Adventdalen juli 2022, kapittel 2). Syssemesteren på Svalbard legger frem et forslag til vern som inneholder anbefalt verneform,

avgrensning og regelverk. Forslaget sendes til Miljødirektoratet for faglig gjennomgang senhøsten 2022. Etter den faglige gjennomgangen vil Sysselmasteren sende forslaget på høring.

Forskning og undervisning

Universitetssenteret på Svalbard (UNIS) poengterer at den gamle nordlysstasjonen, og områdene rundt denne, samt Endalen er kjernelokalitet for forskning og undervisning for UNIS. Større bruk av nærområder, heller enn mer perifere områder, vil være en viktig del UNIS sin strategi om å ta ned det negative miljøavtrykket. Nedre Adventdalen vil derfor bli stadig viktigere og mer relevant innen forskning og undervisning. Det er økende behov for treningsområde for neste generasjons arktiske forskere i Longyearbyens nærområde. Dette på grunn av klimaendringer og økende antall naturfaresituasjoner (isbjørn, skred, isbre), sikkerhet, og på grunn av offentlige og egne utviklede mål for reduksjon av utslipp og miljøvern. De har behov for nye installasjoner tilbygg på den nye nordlysstasjonen. UNIS kan ikke leve med en verneplan som forhindrer ny aktivitet og etableringer.

Svalbard Science Forum (SSF) Særlig studentprosjekter, unge forskere, UNIS, NP og UiT er viktige brukere av Adventdalen som forsknings- og/eller utdanningsplattform. Forskning er ikke alltid forutsigbar, spesielt i dagens raskt skiftende klima. Det er viktig å ha disse områdene nær Longyearbyen for å ha spontane muligheter til undersøkelser.

At Adventdalen ikke er et område man må søke om tillatelse til å reise til i dag, er grunnen til at det er flere prosjekter der enn RIS-databasen viser. Etersom klimaendringene skjer raskere på Svalbard enn andre steder, vil det være et kontinuerlig behov for forskning og utdanning. Med tanke på Adventdalen som et område tilgjengelig uten tung logistikk, kan vi ikke se at behovet for å bruke området vil bli redusert i fremtiden.

SSF-sekretariatet har i mange år arbeidet for å lede forskningen til områdene nær Longyearbyen for å unngå søknadsbehandling, komplisert logistikk og for å redusere søknadspresset på Sysselmasteren og forskningens karbonavtrykk.

Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS) mener at tilgang til verneområder for forskning og utdanning bør veie tyngre enn tilgang til rekreasjon. Tilgang til verneområder for forskningsformål bør tillegges større vekt dersom forskningen er et resultat av en felles nasjonal og internasjonal prioritering av et stort nettverk av institusjoner som SIOS. Tillatelser for anlegg der vitenskapelig instrumentering allerede er etablert, bør ha større sjanse for å bli godkjent, basert på de vitenskapelige og miljømessige fordelene ved samlokalisering. Tillatelser som varer mer enn ett år, bør vurderes, særlig når det gjelder viktige langsiktige overvåkingsdata der ett års datainnsamling har liten verdi. Endringer i svalbardmiljølovgivningen bør vurderes i tilfeller der dagens ordlyd hindrer muligheten for å drive langsiktig forskning i henhold til punktene ovenfor.

Arbeidsgruppa Forskning og utdanning mener at det er viktig at lovverket utformes slik at det kan gis formålsdispensasjon til å drive forskning, overvåking og utdanning også innenfor verneområdene. Regelverket og forskriftene må også ta høyde for at dispensasjon også kan gjelde tekniske installasjoner som er nødvendig for å drive en forsvarlig og faglig overvåking. Det må også legges til rette for langsiktig overvåking og at lovverket oppdateres slik at det åpner opp for tiltak som kan virke avbøtende på de store omveltningene som pågår i arktiske økosystem.

Sysselmesterens vurdering

Sysselmasteren legger til grunn at det fortsatt skal drives forskning og undervisning i Adventdalen, og at dette fremdeles må være i tråd med arealplanens bestemmelser og underlagt søknadsplikt for de tiltak og installasjoner som ikke omfattes av arealplanen og dens bestemmelser slik som i dag. All

forskning på Svalbard skal registreres gjennom Research in Svalbard (RiS), og søknader til Sysselmasteren om tillatelser skal også skje gjennom samme portal. Det vil i praksis ikke bli endringer fra dagens søknadsregime. Sysselmasteren ønsker at forsknings- og utdanningsinstitusjoner vil ha mulighet til å søke om, og få tillatelser, så lenge søknadene er tilstrekkelig opplyst slik at det kan gjøres reelle vurderinger av virkninger for verneverdiene og miljøet for øvrig.

Forskning og undervisning i et fremtidig verneområde i nedre Adventdalen må skje i trå med vernebestemmelsene, eventuelt etter dispensasjon som ellers i de andre verneområdene på Svalbard.

Ferdsel

Longyearbyen Lokalstyret (administrasjon), Longyearbyen jeger og fiskeforening (LJFF), Longyearbyen hundeklubb (LHK), Svalbard Seilforening, hytteeiere i Todalen, Svalbard Turn, Svalbard næringsforening med flere mener at utredningsområdet inkludert sjøområdet er et populært utfartsområde for både fastboende og besøkende. Dette gjelder spesielt for naturbaserte fritidsaktiviteter, lokale arrangement samt bruk av hytter, noe som har stor betydning for trivsel. De frykter at et fremtidig vern med ferdselsrestriksjoner vil påvirke tilgang til området. Arbeidsgruppa for offentlig forvaltning og frivillige organisasjoner i Longyearbyen mener at lokalt friluftsliv må betraktes som en ressurs som kan bidra til en mer bærekraftig forståelse av Svalbardmiljøet. Både gjennom formidling av kunnskap, dokumentasjon, og lokal kjennskap til spesifikke områder. Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System (SIOS) SSSI viser til at frykten for at fugl forstyrres kan løses ved åpen kommunikasjon og toveis dialog med borgere og andre interessenter.

Universitetssenteret på Svalbard (UNIS) med flere mener at området på nordsiden av Adventelva er lite tilgjengelig gjennom sommer og høst, og brukes derfor i liten grad på den tiden av året. Området på sørsiden av Adventelva brukes gjennom hele året. De har økende behov for utvikling av Adventdalen som teststed på grunn av klimaendringer og økende antall naturfaresituasjoner (isbjørn, skred, isbre). Forskning og undervisning i Adventdalen krever også liten logistikk. Arbeidsgruppa forskning og utdanning og Svalbard Science forum (SSF) mener det er behov for å ferdes fritt i området for å gjennomføre forskning- og utdanningsaktivitet slik som i dag.

Austre Adventfjorden AS og Store Norske Spitsbergen Kullkompani (SNSK) mener at vernetiltak ikke må ramme næringsvirksomhet i utmål, i/utenfor verneområder gjennom ferdselsrestriksjoner.

Visit Svalbard har utarbeidet et planprogram for delplan for aktivitetstraseer i utredningsområdet. Delplanen for aktivitetstraseer i Adventdalen gir uttrykk for et behov som er godt begrunnet. Planen dokumenterer allerede eksisterende bruk i området, og klarlegger videre utvikling og bruk av området. Med tilrettelegging, plassering og utforming av konkrete traseer som er foreslått i planen mener de at det kan legges til rette for og hensynta natur- og kulturminneverdier i området. De nye aktivitetstraseene som foreslås er Bolterdalshaugen, Braatensletta, Endalen snuplasser (ved vinkelstasjonen og Endalen) og Isdammen. Longyearbyen Lokalstyrets administrasjon støtter å etablere turstier etter delplan for aktivitetsløyper i Adventdalen.

Flere innsendere, blant annet Longyearbyen Hundeklubb (LHK) og Ingvild Sæbu Vatn og Stefan Claes støtter behovet for tilrettelegging for hundekjøring i Adventdalen og mener de må få fortsette å kjøre med hundespenn på elva fra slutten av september. De mener det medfører tryggere ferdsel for både hundespenn på hjul og bilførere senhøstes i mørket og ingen dyreliv vil forstyrres av da fuglene da er forlatt Svalbard. Svalbard Turn ønsker også tilrettelagte traseer samt stoppesteder i Adventdalen som tilrettelegger for aktivitet for lokalbefolkning.

Longyearbyen Hundeklubb (LHK) mener at samspillet mellom hundegård og fugleliv - vår og sommer - fungerer godt. LHK kan ikke se at aktivitet med hundekjøring på veiene eller turgåing i terreng med hund i bånd utgjør forstyrrelser eller er til hindrer for en levedyktig og reproduktiv bestand av fugl i området nedre Adventdalen. Todalen hytteområde mener det er ikke lagt frem noe data som viser at det å begrense menneskelig aktivitet vil gi bedre forhold for fugl. Christine Lockwood-Ireland and Grahame Ireland mener at den menneskelige påvirkningen rundt hytteområdet er bra for fuglelivet.

Ingvild Sæbu Vatn og Stefan Claes mener det gir lite mening å sette en fast dato for avslutningen av ferdsel på snø i dalen. Som oftest sammenfaller gåsas tilbakekomst med førefall. Sesongene varierer mye fra år til år, opptil 2 mnd mellom ekstremårene vi har opplevd. Om sommeren er det så å si ingen ferdsel på Fivelflya, med unntak av reinsdyrtellelag. Om vinteren, så lenge snøen ligger, er det mye ferdsel i området, men de aller fleste holder seg inntil brinkene i elveleiet.

Svalbard Science Forum (SSF) mener at fartsregulering ved hundegårdsområdet i Adventdalen vil ha positiv effekt for fugl i dette området.

BirdLife Svalbard med flere mener at det er spesielt fotografer som forstyrrer fugl i perioden fra midten av mai og ut juni, da fuglene er avhengig av ro for å øke kondisjonen før hekking, og at de unngår å bli forstyrret i ruge- /tidlig unge tid. Birdlife Svalbard foreslår at folk kun bør ferdes etter eksisterende veitraseer i Adventdalen i den mest sårbare tiden for fugl samt at det bør settes en maksimumslengde på hundebåndet.

Svalbard Næringsforening og Per Ivar Velve/Håvard Velve mener Svalbardmiljøloven er tilstrekkelig lovverk til å regulere bruk og ferdsel i området.

Svalbard villmarscenter mener at det må legges til rette for en fast utfartsåre for motorisert ferdsel ut fra Longyearbyen og ut Adventdalen. De ønsker ingen motorisert ferdsel på nordsiden av Adventdalen for hverken scooter eller bandvogn. Bandvogn må inn i faste traseer på lik linje med snøscooter. Nordsiden av Adventdalen vil være et fint område for fot og skiturer sommer som vinter. Gjerne med en bro på pæler for fotgjengere over Adventelva. Området mellom Malardalen og Eskerdalen må gjøres om til ikke motorisert område. Fastboende må unntas med hensyn til hytteområdene. Malte Jochmann ber også om at det vurderes å etablere flere skuterfrie områder i nærheten av Longyearbyen, f.eks. på den andre siden av Adventdalen.

Syssemesterens vurdering

Som det framgår i tildelingsbrevet, er bakgrunnen for oppdraget å styrke vernet av området med særlig rikt fugleliv i nedre Adventdalen. Nedre Adventdalen er innenfor Longyearbyen planområde, hvor hovedregelen er at bosetting og næringsvirksomhet skal legges jf. svalbardmiljølovens § 56. Syssemesteren mener derfor at de mest fuglerike områdene i nedre Adventdalen trenger, i tillegg til eksisterende regelverk en ekstra beskyttelse for ettertiden gjennom et eget verneområde innenfor arealplanområdet. Meld.St.32 (2015-2016) fastslår at myndighetene ønsker å sikre naturverdier i umiddelbar nærhet til lokalsamfunnene på Svalbard og som er viktige for reiselivet, friluftsliv og lokalbefolkning. Syssemesteren forventer at Adventdalen blir et enda viktigere område for aktivitet, mulige nye inngrep og ferdsel i fremtiden, og vil gjennom forslag til verneplan skjerme de mest sårbare områder for fugl, jfr. anbefalinger i kunnskapsgrunnlaget for nedre Adventdalen juli 2022. Dette er etter Syssemesterens vurdering også i tråd med svalbardmiljølovens formål om å sikre en miljøforsvarlig bosetting innenfor formålet om å opprettholde et tilnærmet uberørt miljø. Videre er det i tråd med målene for miljøvernet på Svalbard, sist gjentatt i St. Meld 32 (2015-2016) hvor det også uttales at miljøhensyn skal veie tyngst ved konflikt mellom miljøvern og andre interesser.

Sysselemesteren registrerer et stort engasjement for at et fremtidig vern av nedre Adventdalen ikke må legge restriksjoner for dagens muligheter for å ferdes i dette området. Noen hytter, forsknings- og undervisningsområder, Longyearbyen Lokalstyrets tekniske installasjoner, offentlige arrangement samt eksisterende vei i utredningsområde vil komme innfor forslaget til verneområdegrense. Sysselemesteren legger til grunn at dagens bruk av veien vil bestå, og vi vil også vurdere utformingen av vernebestemmelsene for å sikre nødvendig tilgang til kritisk infrastruktur, hytter og eventuelt andre nødvendige behov og bruk som vurderes som akseptable innenfor verneområdet.

På grunn av førefall er det sjelden mulig med motorferdsel med skuter etter 15. mai. Ifølge kunnskapsgrunnlaget (Norsk Polarinstittutt) starter tidsperioden med muligheter for negative effekter på fugl så snart de første trekkfugler kommer tilbake til området – gjerne tidlig i mai. Vadere oppholder seg i fjæresonen og blir naturlig nok ikke påvirket i særlig grad av snøskuterferdsel. Når hekkesesongen starter og vadefuglene sprer seg innover i dalen er snøskutersesongen normalt over. Adventdalen er blant de områder på Svalbard som blir tidligst tilgjengelig for gåsebeiting og har derfor stor beiteverdi i ankomstfasen for gjessene. Aktuelle tiltak er å sette en sluttdato for ferdsel i de spesielt sårbare områder.

Mineralleting og utmål

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren på Svalbard mener at forslaget vil berøre utmål som tilhører SNSK AS og Auste Adventfjorden AS. De stiller også spørsmål om hvordan et styrket vern av nedre Adventdalen vil virke innpå fremtidig aktivitet til CO2-laben samt adkomst og aktivitet ved SNSK borkjernelager ved Gruve 5 i Endalen.

Store Norske Spitsbergen Kullkompani AS (SNSK) er de bekymret for at vernet vil utelukke næringsaktivitet ikke bare i selve verneområdet, men også i tilstøtende områder som Operafjellet.

Auste Adventfjorden AS bemerker at de har utmål med langsiktige, strategiske rettigheter som må ivaretas.

Sysselemesterens vurdering

Sysselemesteren viser til at et eventuelt uttak av mineralske resurser i området må vurderes etter sml. § 57 eller § 58 i dag, og at næringsaktivitet som hovedregel skal lokaliseres til planområder etter sml. § 56. Videre vises det til formålet med svalbardmiljøloven og miljømålene for Svalbard, som fastsetter at villmarksområdene skal bevares. Etter Sysselemesterens vurdering vil det med dagens miljømål, regelverk og praksis være vanskelig å tillate store naturinngrep i området utenfor planområdet til utvinning av mineralske forekomster.

Styrka vern av områder med særlig rikt fugleliv er ifølge tildelingsbrevet formålet med vernet, og mulighetene for mineral-leting og uttak i området som ligger innfor det foreslåtte verneområdet vil dermed bli begrenset. Sysselemesteren vurderer at vern av nedre Adventdalen er riktig virkemiddel for å styrke vern av fuglerike områder, og at det er i samsvar med miljømålene for Svalbard som fastsatt i St.Meld 32 (2015 – 2016).

Sysselemesteren vurderer det i tillegg som lite aktuelt på grunn av pågående omstilling fra fossile til fornybare energikilder, at det blir stor interesse for utvinning av eventuelle kullforekomster i området i fremtiden.

Avgrensning av området og arealinngrep

Visit Svalbard mener at når de ytre grensene for et verneområde skal settes er det viktig at det er lett å forstå hvor de går når man er ute og ferdes i områdene. Dersom grensen kan følge linjer som er synlige i landskapet, vil det bidra til en tydelighet. Grensen bør gå slik at samfunnskritisk

infrastruktur, hytter, forskningsområder og hundegårder/næringsarealer ligger utenfor verneområdet.

UNIS ønsker at området rundt gamle Nordlysstasjonen og området «Endalen» (jf. arealplan for Longyearbyen) ikke skal vernes eller ha et vern som tillater bruk til forskning og undervisning.

Ingvild Sæbu Vatn og Stefan Claes mener at det skal ifølge statlige signaler til grunneier, ikke bygges på uberørt grunn i Longyearbyen, og slik sett bør arealformålsområdet N/A/NF på østsiden av Sjøskrenten fjernes i ny arealplan, slik at det **ikke fylles ut mer** i dette området.

Birdlife Svalbard ønsker at det aller meste av utredningsområdet blir med i det fremtidige verneområdet. Ønsker ikke arealinngrep i et fremtidig verneområde, men er positiv til biotopforbedrende tiltak for fugl innafor verneområdet.

Longyearbyen Lokalstyre (LL) administrasjon bemerker at Isdammen er Longyearbyens eneste helårslige vannkilde og det vil for Longyearbyen Lokalstyre være svært viktig at selve damkonstruksjonen vedlikeholdes og sikres. Det har i senere tid vært nødvendig å utføre omfattende vedlikehold og utbedringer av dammen. Deler av våtmarksområdene på nedsiden av dammen har oppstått på grunn av lekkasjer. For å sikre en god vannleveranse og redusere behovet for løpende vedlikehold ønsker de å gjennomføre tiltak som permanent minimerer lekkasjene fra dammen. Det kan også oppstå behov for å gjøre tiltak i nedslagsfeltet, enten for å sikre tilsig av vann eller for å unngå uønsket tilsig.

Lokalstyret er også opptatt av at høyspentlinje og vei 400 med tilliggende veier fortsatt kan brukes, vedlikeholdes og oppgraderes.

Lokalstyret/administrasjon ønsker å fullføre delplan for forskningsområde ved Nordlysstasjonen/Adventdalen samt etablering av energianlegg/park. (Energiverket skal innen 5-12 år gå over til fornybare energikilder og solceller er et av mulige tiltak for energiproduksjon).

Kystverket minner om behovet for både drift, vedlikehold og potensielle nye etableringer av navigasjonsinstallasjoner innenfor foreslåtte område, og at dette blir tatt hensyn til i planarbeidet. Dette også sett i lys av forventet økning i skipstrafikken rundt Svalbard.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) mener at for å ivareta et utvalg av tilfredsstillende alternativer til en ny, sikker energiforsyning er det viktig at retningslinjene ikke forhindrer utbygging av en fremtidig energiforsyning i områder i nærheten av bosetningssteder. En slik utbygging vil komme etter en helhetlig vurdering av miljøkonsekvenser. Det må også tas høyde for drift og vedlikehold, som for eksempel at det må være mulig å nå fram til energianleggene i driftsfasen.

For å unngå at vernebestemmelsene vesentlig reduserer valgmulighetene for framtidig energiforsyning i Longyearbyen ber NVE om at vernet bør begrenses til områder som ikke har eksisterende energiinfrastruktur eller er egnet for ny energiinfrastruktur. Alternativt bør det komme klart fram i vernebestemmelsene at energiinteresser har dispensasjon fra vernet.

Svalbard Science Forum (SSF) mener at mindre utbygging, masseuttak eller fylling av laguner og våtmarker i Adventdalen vil ha en positiv effekt for dyrelivet i fremtiden.

Syssemesterens vurdering

Syssemesteren bemerker innledningsvis at formålet med forslaget til verneområde er å beskytte viktige leveområder for fugl i nedre Adventdalen. Ulike brukerinteressers innspill om unntak og dispensasjon for deres aktiviteter må vurderes konkret, og da sett opp mot behovet for beskyttelse av fuglelivet både med tanke på tidsrom og område.

Birdlife Svalbard sitt forslag om at hele utredningsområdet blir med i det fremtidige verneområdet er etter Sysselmesterens vurdering for omfattende opp mot oppdraget om å beskytte viktige leveområdene for fugl. Sysselmesteren gjør en konkret vurdering av hvilke deler som er viktige for fuglelivet for å avgjøre verneområdets utstrekning, og hensyntar dermed også at hele utredningsområde er et viktig område for lokalbefolkning og næringsliv i Longyearbyen.

Vi registrerer at flere av de som har sendt innspill ønsker at hytter, hundegårder, forskningsområder, eksisterende energiinfrastruktur og annet skal ligge utafor grensen til verneområdet. Sysselmesteren foreslår at høyspentlinje og regulerte hyttefelt i all hovedsak legges utafor verneområdegrensen, fordi det ikke er registrert særlig viktige hekke- og rasteområder der og at grensen til verneområdet skal være synlig i terrenget. Sysselmesteren gjenntar at oppgaven er å lage et verneforslag som ivaretar de fuglerike områdene i nedre Adventdalen. Kunnskapsinnhenting viser at det enkelte steder er overlapp mellom fuglerikeområder og infrastruktur som drikkevannskilde, vei o.l. Tilgangen til kritisk infrastruktur vil bli ivare tatt gjennom forslag til vernebestemmelser.

Siden verneområdet for nedre Adventdalen ligger tett innpå Longyearbyen hvor lokalbefolkning og næringsliv ferdes, foreslår Sysselmesteren i tråd med innkomne forslag at grensen for verneområdet skal være *lesbar* i terrenget.

Sysselmesteren legger til grunn at det går egne prosesser med hensyn til fremtidig energiforsyning, og eventuelle behov og bruk i nedre Adventdalen må omsøkes. NVE mener at retningslinjene ikke må forhindre utbygging, drift og vedlikehold av en fremtidig energiforsyning. En regulering av denne type aktivitet innafor verneområdegrensen vil trolig flytte aktiviteten til andre områder som kan være like bra egnet for fremtidig energiforsyning for Longyearbyen.

Noen av de som har gitt innspill ønsker ikke mer arealinngrep i nedre Adventdalen. Arealinngrep i et verneområde for fugl er ikke forenelig med oppdraget om å styrke vern av området med særlig rikt fugleliv. Det kan derimot vurderes biotopforbedrende tiltak for fugl i innafor verneområdegrensen.

Andre tema

Bruk av droner

Arbeidsgruppa for offentlig tjenesteyting og frivillige organisasjoner mener at regelverket allerede er tydelig overfor dyreliv, miljø og bebyggelse. Gruppa ser ikke behov for at Svalbard skal ha et strengere regelverk eller et anna regelverk enn det som eksisterer på fastlandet, også jamfør nytt regelverk fra Luftfartstilsynet som kjem 1.1.2021. Gruppa mener at bruk av drone er viktig for dokumentasjon av arrangement og i markedsføring, droneflyging er en miljøvennlig aktivitet som har liten eller ingen innverknad på miljøet når reglene blir fulgt og lokale styresmakter har behov for drone i tilknytning til befaringer av infrastruktur og kartleggingsoppgave.

Arbeidsgruppa for forskning og utdanning mener at bruk av droneteknologi er et svært viktig fremtidsrettet utviklingstrekk i forskning og utdanning. Teknologien vil kunne gi bedre, billigere og sikrere tilgang til data i tillegg til å redusere miljøavtrykk. Det er derfor avgjørende at det ikke legges begrensinger på bruk av droneteknologi i forskning og utdanning.

Svalbard Science Forum (SSF) mener at å hindre droneflyging i Adventdalen vil ha en positiv effekt for dyrelivet i området.

Sikkerhet og beredskap.

Ingvild Sæbu Vatn og Stefan Claes mener at isbjørnfareskiltet som står på østsiden av hundegårdene og er en turistattraksjon hele året. Vi mener at isbjørnfareskiltet bør flyttes inn til SSU, fordi

hundegårdene er et av stedene det er mest sannsynlig at en bjørn kommer uopdaget inn mot byen. Det bør altså ikke oppfattes som isbjørnsikkert ved hundegårdene.

Arbeidsgruppa for offentlig forvaltning og frivillige organisasjoner minner i sitt innspill om at Røde Kors har behov knytta til øvelser og kurs. Føre - og værforhold er styrende for hvor slik aktivitet blir planlagt. De er avhengige av å kunne øve i realistiske omgivelser på bre og i snørike område for å simulere og øve på skredhendelser. Eventuelle ferdselsrestriksjoner må ikke hindre denne bruken.

Svalbard Seilforening ønsker å ha mulighet til å padle i den innerste delen av Adventfjorden. De ønsker videre at det nye verneforslaget ikke setter hinder eller minsker tryggheten for vår aktivitet i Adventfjorden. Dette er et viktig tilbud for hele lokalbefolkningen i en by hvor sommeraktiviteter og bærekraftig ferdsels muligheter allerede er begrenset.

Sysselmesterens vurdering

Sysselmesteren oppfatter innspillet fra Vatn og Claes om flytting av isbjørnfareskilt som et innspill for bedring av isbjørnsikkerhet. Andre har gitt innspill på å redusere fartsgrensen ved hundegården. Dersom fartsgrense av offentlig vei ønskes justert samt flytting av skilt må det først foreslås av Longyearbyen Lokalstyre som har ansvaret for dette.

Redningstjenestenes behov for øvingsfelt i verneområdet samt sikkerhetshensyn for aktiviteter i indre deler av Adventfjorden vil ivaretas gjennom bestemmelsene i forskriften. Dette ved at det gis mulighet til øving i en egen bestemmelse i verneforskriften.